БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган • № 216 (17.796). • 18 сентябрь 1980 йил, пайшанба • Баҳоси 2 тийин.

ШАҲАР—ҚИШЛОҚҚА

Бухоро область Навбаҳор районидаги қўриқ «Дўстлик» совхозининг меҳнатчилари Навоий кон-металлургия комбинати ремонт-механика заводининг механизациялашган йиғим-терим отрядини тантанавор кутиб олди.

Завод ўтган йилнинг бошида пахта терадиган ўнта «Ўзбекистон» комбайнини, кўрак терадиган бешта машинани, ўшанча подборшчикни, ўнта трактор ва уларнинг қирқта прицепини сотиб олган эди. Пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчиларини тайёрлаш курслари ташкил қилинди. Ҳосил теримида қатнашиш истагини билдирган ишчилардан 50 киши ўша вақтда янги касб эгаллашди — «зангори кема» дарғалари бўлишди.

Завод коллективи пахта йиғим-терими мавсумидаги ҳар бир соатдан самарали фойдаланиш мақсадида терим машина-механизмларига техникавий хизмат кўрсатишда ҳам қишлоқ механизаторларига кўмаклашмоқда.

(ЎзТАГ).

М. С. СОЛОМЕНЦЕВ СВЕРДЛОВСК ОБЛАСТИГА БОРДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, РСФСР Министрлар Советининг Раиси М. С. Соломенцев Свердловск областида бўлди. У бир қанча қишлоқ хўжалик районларига сафар қилди, ўрим-йиғим ишларининг ташкил этилиши билан танишди. Раҳбар ходимлар ва мутахассислар, механизаторлар ва фермаларнинг ходимлари билан бўлган суҳбатларда меҳнат ва турмуш шароитлари тўғрисида, КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган мусобақанинг бориши ва оширилган социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлиги ҳақида гаплашилди. М. С. Соломенцев Свердловскда «Уралмаш» заводини, Асбест шаҳрида эса «Ураласбест» комбинатини бориб кўрди, Ўрта Уралнинг мана шу энг катта корхоналарини ривожлантириш истиқболларини суриштирди.

Область партия ташкилотининг раҳбарлари билан бўлиб ўтган суҳбат чоғида КПСС Марказий Комитетининг 1980 йил июнь Пленуми қарорлари ва ўрток Л. И. Брежневнинг шу Пленумда, шунингдек Олмаотадаги тантанали мажлисда сўзлаган нутқидаги кўрсатмалари асосида ўнинчи беш йиллик режаларини тўла ва ошириб бажариш учун ҳамма резервлардан имкони борича кўпроқ фойдаланиш ғоят муҳимлиги таъкидланди.

Область бўйлаб қилинган сафарда КПСС Свердловск область комитетининг биринчи секретари Б. Н. Ельцин, Свердловск область ижроия комитетининг раиси А. А. Мехренцев М. С. Соломенцевга ҳамроҳ бўлдилар.

(ТАСС).

XXV ФИДОКОРОНА МЕҲНАТИМИЗ— КПСС XXVI СЪЕЗДИГА!

ПАХТАКОРЛАРНИНГ ФАХРЛИ БУРЧИ

Мамлакат пахтазорларида терим ишлари қизиб кетди. Пахтакор республикаларнинг механизаторлари ўн минглаб комбайнларини, бошқа машиналарни далага олиб чиқдилар. Беш йилликнинг якунловчи йили ҳосили ортилган карвонлар тайёрлов пунктларига йўл олди. Хирмонларда оппоқ пахта ғарамлари қад кўтармоқда.

«Оқ олтин» миришкорлари пахта ҳосилини йил сайин кўпайтирмоқдалар. Ўтган кузда улар ўнинчи беш йиллик охирига белгиланган маррага етиб олдилар. Бу йил пахтакорлар КПСС XXVI съезди шарафига социалистик мусобақани авж олдириб, шу муваффақиятни мустаҳкамлаш ва ривожлантиришни ўз олдиларига вазифа қилиб қўйдилар. Аввалгидек ҳозир ҳам Ўзбекистон меҳнатчилари пахта тайёрлашга асосий ҳисса қўшмоқдалар. Улар 5 миллион 850 минг тонна пахта топшириш мажбуриятини олганлар. Республика ҳали ҳеч қачон бунча миқдорда пахта топширмаган эди. Туркманистон хўжаликлари 1 миллион 200 минг тоннадан зиёд, Тожикистон 950 минг тонна, Қозоғистон 340 минг тонна, Қирғизистон 210 минг тонна пахта етиштиришни мўлжалламоқда. Озарбайжон пахтакорлари янги поғонага кўтариладилар, улар Ватанга 800 минг тонна пахта берадилар.

Пахтакор республикалар меҳнаткашларининг белгиланган режани бажариш учун ҳамма имкониятлари бор. Хўжаликларнинг, тайёрлов ва қайта ишлаш корхоналарининг моддий-техника базаси йил сайин мустаҳкамланмоқда. Колхоз ва совхозларда машина-механизмлар кўпайди, суғориладиган ерлар миқдори кенгайтирилди, механизаторлар армияси тўлдирилди, уларнинг малакаси оширилди. Пахтакорлар баҳорнинг дастлабки кунларидан бошлаб ҳосил тўплаш соҳасида қунт билан ишлашни кучайтирдилар. Жазирама иссиққа ва об-ҳаво инжиқликларига қарши маҳорат ва сабот билан курашган деҳқонларнинг фидокорона меҳнати салмоқли самаралар берди. Кўпчилик районларда дуруст ҳосил етиштирилди. Эндиги вазифа шу ҳосилни тўла-тўкис йиғиб-териб олишдан, нобудгарчиликка йўл қўймасликдан иборат.

Ҳозир ҳамма жойда ҳосил терилмоқда. Терим суръатлари бултургидан анча юқори. Бухоро области хўжаликларининг коллективлари зарбдор меҳнат намунасини кўрсатмоқдалар. Ҳар куни улар тайёрлов пунктларига йиллик планнинг икки процентдан кўпроқ миқдорида пахта юбормоқдалар. Сурхондарё областининг механизаторлари ажойиб натижаларга эришдилар. Бу ерда партия ташкилотлари катта иш ўтказиб, қишлоқ меҳнатчиларининг куч-ғайратларини теримни тез ва юқори сифатли тугаллашга сафарбар қилдилар. Область далаларида техникадан кенг миқёсда фойдаланилмоқда. Кўпгина механизаторлар кунига 6-7 тонна ва ундан ҳам кўпроқ пахта термоқдалар, Қумқўрғон районидаги «Пахтакор» совхозининг механик ҳайдовчиси Жавли Абдураззоқов эса кунига 12 тонна пахта териб бермоқда. Қашқадарё, Фарғона, Ашхобод областларида, Озарбайжоннинг Ағжабеди ва Барда районларида, Тожикистоннинг Панж районида ва бошқа бир қанча жойларда ҳосил терими муваффақиятли давом этмоқда.

Терим муддатлари ва сифати кўп жиҳатдан техникадан моҳирона фойдаланишга боғлиқ. Ҳозир техникани ишлатиш миқёси кенгаймоқда. Ўзбек пахтакорларининг ўзи тўрт миллион тонна пахтани комбайнда теришни мўлжалламоқдалар. Бошқа республикаларда ҳам машина теримининг ҳажми катта. Бу йил тожик деҳқонлари ҳам терим ишларини механизациялаш суръатини оширишни мўлжалламоқдалар. Ана шуларнинг ҳаммаси меҳнатни ва ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг илғор методларини, энг яхши механизаторларнинг тажрибасини қурол қилиб олишни объектив равишда талаб этади.

Пахтазорларда техникадан кенг фойдаланиш шароитида терим суръатлари аввало комбайнларга иш шароитини таъминлаб бериш, машина-механизмлардан самарали фойдаланишни йўлга қўйиш маҳорати билан белгиланади. Бу ўринда ғўза баргини ўз вақтида ва юқори сифатли тўктиришнинг аҳамияти муҳим. Баъзи районларда — масалан, Чоржўй областида бу иш ҳаддан ташқари чўзиб юборилди. Аҳволни дарҳол яхшилаб олиш, терим агрегатлари ўз вақтида далага чиқарилиши учун таъсирчан чораларни кўриш керак. Колхоз ва совхозларнинг, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш-техника таъминоти давлат комитетининг корхоналари инженерлик бўлимлари зиммасига катта масъулият тушади. Улар машина-механизмларнинг бир маромда ишлатилиши, агрегатларнинг юксак унумдорлиги тўғрисида ғамхўрлик қилишлари лозим.

Ҳозир пахта сифатини, уни етиштириш самарадорлигини ошириш учун кураш алоҳида аҳамият касб этмоқда. Саноатимиз ингичка толали пахта етказиб беришни кўпайтиришга муҳтож. «Оқ олтин» миришкорлари шу нав пахтани ўтган йилларга нисбатан кўпроқ териб олишни мўлжалламоқдалар. Шу боисдан ҳам юқори сифатли нав пахталарни ўз вақтида ва эҳтиёт қилиб териб олиш, ҳосилни тежаб-тергаб ташиш тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилаётган колхоз ва совхозларни ҳар томонлама қўллаб-қувватласа арзийди. Ҳосилни бригадама-бригада қабул қилишдан иборат илғор усул ишга ёрдам бериши тайин. Шу усулни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва оммалаштириш керак.

Тайёрлов ва қайта ишлаш корхоналарининг омилкорлик билан ишлашига кўп нарса боғлиқ. Улар маҳсулотни тез қабул қилиб олишлари, асрашлари ва ўз вақтида қайта ишлашлари лозим. Етиштирилган ҳосилнинг ёмон сақланишига, бузилишига йўл қўйиб бўлмайди. «Правда» газетасининг редакциясига айрим жойларда терим мавсумига ҳали ҳам уюшқоқлик билан киришилмаганлиги тўғрисида сигналлар тушмоқда. Бир қанча районларда йўллар, хирмонлар, тош-тарозилар ўз вақтида ремонт қилиб қўйилмади. Айрим жойларда тайёрлов пунктларининг қуритиш-тозалаш цехлари суст ишга туширилмоқда. Партия комитетлари, совет, хўжалик органлари пахта тайёрлаш ва асраш технологиясини бузувчилардан қаттиқ жавоб талаб қилишлари лозим.

Ҳозир терим ишлари қишлоқ партия ташкилотларининг диққат марказида турибди. Уларнинг вазифаси — ҳосил учун курашга бошчилик қилишдан, жанговар социалистик мусобақани авж олдиришда шахсан ибрат кўрсатиб, юксак меҳнат унумдорлиги намуналарини намоён этишдан иборат. Маънавий ва моддий омиллардан актив фойдаланиш зарур. Пахтакорларнинг, йиғим-теримнинг долзарб палласида уларга ёрдамга келганларнинг яхши ишлаши ва дам олиши учун шароит яратиб бериш ҳам жуда муҳим.

Оммавий ахборот воситалари деҳқонларнинг оғир меҳнатига диққат-эътиборни кучайтиришлари лозим. Матбуот, радио, телевидение ходимлари ҳосил теримини яхши ёритишлари, илғорлар тўғрисида ҳикоя қилишлари, пахтакорлар ишидаги ким ўзарлик руҳини ҳар томонлама қўллаб-қувватлашлари, новаторларнинг тажрибасини тасвирлаб беришлари керак. Шу билан бирга камчиликларга, парокандаликка, бепарволикка қарши кескин кураш олиб бориш зарур.

Ҳосил учун курашнинг ҳал қилувчи кунлари бошланди. Совет кишилари пахтакорларнинг сўзи қатъий эканини биладилар, белгиланган марралар албатта забт этилишига ишонадилар. «Оқ олтин» миришкорлари партия XXVI съездига муносиб туҳфа тайёрлар эканлар, ўзларининг фахрли бурчларини шараф билан бажариш, Ватанга кўпроқ юқори нав пахта бериш учун куч ва маҳоратларини аямайдилар.

(«Правда» газетасининг 17 сентябрдаги бош мақоласи).

Суратда: Оққўрғон районидаги Куйбишев номли колхознинг кўпминг килограммчи теримчиси Саҳобат Алиқулова. У кунига 200—250 килограммдан «оқ олтин» термоқда.

Ж. Тўраев фотоси.

5850000 „ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 17 сентябрга булган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буен (тайёрлашнинг умумий ҳажмига нисбатан процент ҳисобида); тўртинчи устун — бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён (мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида).

Бухоро	2,72	30,50	0,79	3,39
Сурхондарё	2,17	23,03	1,74	9,19
Қашқадарё	2,41	22,68	1,54	8,06
Фарғона	1,75	19,70	0,24	0,74
Самарқанд	1,33	11,95	0,14	0,32
Андижон	1,64	11,64	0,06	0,09
Хоразм	1,49	10,67	0,19	0,42
Тошкент	2,51	10,19	2,04	4,51
Наманган	1,22	7,94	0,03	0,09
ҚҚАССР	1,02	6,13	0,22	0,30
Жиззах	0,75	3,15	0,44	0,73
Сирдарё	0,68	2,84	0,27	0,59
Республика бўйича:	1,68	14,18	0,68	2,53
Шу жумладан ингичка толали пахта				
Бухоро	1,91	16,60	—	—
Сурхондарё	1,05	13,05	—	—
Қашқадарё	0,89	9,25	—	0,09
Наманган	0,06	0,96	—	—
Республика бўйича:	1,06	11,93	—	0,03

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ ҒАЛЛАКОРЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Фарғона областининг ғаллакорлари КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўрток Л. И. Брежневнинг кўрсатмаларини бажариб, бу йил донли экинлардан мўл ҳосил етиштирдилар ва давлатга дон сотиш юзасидан белгиланган топшириқни муддатидан илгари, 15 сентябрда адо этдилар.

Давлат омборларига 31 минг тоннадан кўпроқ дон тўкилди, Бу эса йиллик планнинг 148 процентига тенгдир. Давлатга ғалла сотиш беш йиллик планини 1,6 баравар ошириб бажарилди ёки планга қўшимча равишда 63 минг тонна дон топширилди. Келгуси йил ҳосили учун уч минг тонна ёки планга нисбатан 125 процент миқдорида бошоқли дон экинлари уруғлиги ғамлаб қўйилди.

Областнинг барча районлари давлатга ғалла сотиш юзасидан шу йили ва умуман беш йиллик планини анча ошириб бажардилар. Дон тайёрлаш беш йиллик ҳажмини 1,8 баравар ошириб бажарган Қува, Ленинград, Риштон, Фрунзе районларининг ва Қувасой шаҳрининг хўжаликлари айниқса юксак кўрсаткичларга эришдилар.

Область ғаллакорлари илғор агротехникадан моҳирлик билан фойдаланиб, дон экинларидан мўл ҳосил олишга эришмоқдалар. Шу йил Бувайда, Тошлоқ ва Қува районларининг хўжаликлари суғориладиган ҳар гектар ердан 36—40 центнер буғдой ва арпа ҳосили олдилар.

Қува хўжаликлараро бўрдоқичилик базасидан Олмахон Аҳмедова, Фрунзе районидаги Охунбобоев номли совхоздан Толиб Жонмўминов, Охунбобоев районидаги «Правда» совхозидан Исроилжон Аҳмедов бошлиқ комсомол-ёшлардан иборат маккажўхоричилик бригадалари ва бошқа кўпгина бригадалар гектар бошига 100—110 центнердан «қаҳрабо дон» йиғиштириб олиб, ажойиб муваффақиятларни қўлга киритдилар.

Совхозларнинг ишчилари ва колхозчиларнинг, қишлоқ хўжалик мутахассисларининг, тайёрлов ташкилотлари ходимларининг фидокорона меҳнатлари туфайли дон етиштириш ва тайёрлашни кўпайтиришда шундай муваффақиятларга эришилди. Партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, совет ва қишлоқ хўжалик органлари катта ташкилотчилик ва сиёсий ишларни олиб бордилар.

Шу кунларда область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари беш йилликни муваффақиятли тугаллаш борасида астойдил ишламоқдалар. Ҳозирдаёқ давлатга сабзавот, полиз маҳсулотлари, ҳўл мева, узум, гўшт, тухум, жун ва пилла сотиш беш йиллик топшириқлари бажарилди.

Сабзавот, полиз маҳсулотлари, ҳўл мева, жун ва пилла тайёрлаш юзасидан шу беш йилликнинг якунловчи йилининг планлари адо этилди. Бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш юксак суръатлар билан давом этмоқда.

Пахта далаларида жуда мўл пахта ҳосили етиштирилган, уни тайёрлаш уюшқоқлик билан олиб борилмоқда. Қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини муносиб кутиб олмоқ учун деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларининг барча турларини етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан беш йиллик якунловчи йили мажбуриятларини муваффақиятли равишда бажаришга бутун куч-ғайратларини сарфламоқдалар.

ШОЛИКОРЛАР ҒАЙРАТИ

ТЕРМИЗ. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Гагарин районидаги «Искра» совхози Сурхондарё областидаги энг йирик шоличилик хўжалиги бўлиб, у областда етиштириладиган шолининг қарийб тенг ярмини ишлаб чиқаради. Хўжалик ишчилари йил сайин яхши натижаларни қўлга киритиб, юксак марраларни эгаллаб келмоқдалар. Ўтган йили совхоз шоликорлари ҳар гектар майдондан 60 центнерга яқин «қирмизи дон» тайёрлаб, рекорд натижага эришдилар. Ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилида Қорақалпоғистон шоликорлари ташаббусига қўшилган искраликлар республиканинг улкан хирмонига 18 минг тонна шоли тўкиш мажбуриятини олиб, ғайрат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Қилинган меҳнат зое кетмади. Шолидан зиммага олинган юксак мажбуриятни қоплайдиган даражада мўлкўл ҳосил етиштирилди.

Хўжалик ишчилари КПСС XXVI съезди шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, шоли ўрим-йиғимини узоғи билан 20 иш кунида тугаллашга сўз бердилар. Шу кунларда бутун коллективнинг диққат-эътибори ҳосилни нест-нобуд қилмай қисқа муддатларда йиғиштириб олишга қаратилган. Гектаридан 110 центнердан «қирмизи дон» тайёрлаш ташаббуси билан чиққан «Ҳурмат Белгиси» ордени кавалери Саодат Элмуродова бошлиқ бригада аъзолари шоли ўримини совхозда биринчи бўлиб бошладилар.

Ғайрат ва шижоат кўрсатиб меҳнат қилаётган «Искра» совхозининг меҳнат аҳли ҳозиргача 2978 гектар шолипоядан 1441 гектарини ўриб, шундан 559 гектар ердагисини янчиб олдилар. Хирмон жойларга 3500 тонна шоли тўкилди. Янги ҳосилдан 3 минг тоннага яқини давлатга сотилди.

Искралик шоликорлар бу йил ҳосилдорликни гектар бошига 60 центнерга етказиш учун курашяптилар. Бунинг учун 6 бўлимда биттадан ўриш-янчиш отряди ташкил этилган. Ҳар бир отрядда 9-10 тадан жами 59 комбайн юксак унум билан ишлатилмоқда.

Сурхондарё области бўйича бу йил жами 6 минг 500 гектар шоли майдони бўлиб, шундан 2169 гектар ердаги шоли ҳозиргача ўриб олинди. Ҳар гектар майдондан ўрта ҳисобда 54 центнердан хирмон кўтарилмоқда. 15 сентябргача область хўжаликлари давлатга 4300 тоннадан зиёд шоли сотдилар. Область хўжаликларида 90 та комбайн, 19 жатка бетўхтов ишлатиляпти.

Тайёрлов пунктларига ҳар куни 1100 тоннадан ошириб шоли етказиб берилаётир.

А. ХАЛИЛОВ.

РЕСПУБЛИКА МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

ТЕРИМДА ЮКСАК СУРЪАТ БЎЛСИН

17 сентябрь эрталабигача республика қабул пунктларига 822,3 минг тонна пахта жўнатилди. Ўтган куни республика бўйича 97,4 минг тонна «оқ олтин» тайёрланди.

Машина терими суръати жадаллашмоқда. Тошкент области механизаторлари бир кунда бункерлардан 7,5 минг тоннадан кўпроқ ёки йиллик планнинг 2 процентидан зиёд пахта бўшатдилар.

ГВАРДИЯЧИЛАР ШИЖОАТИ

Бухоро области хўжаликларида машина терими кун сайин авж олдирилмоқда. Съездолди мусобақасида Ромитан райони деҳқонлари пешқадамлик қилишмоқда. Бу район хўжаликлари давлатга ҳар куни 3 минг тоннадан ортиқ пахта топширишяпти. Бу йиллик пахта тайёрлаш планига нисбатан 7 процентдан кўпроқни ташкил этади. Тайёрланаётган пахтанинг ярмидан кўпи машиналар бункеридан бўшатиляпти.

Райондаги «Октябрь 50 йиллиги» совхозининг «зангори кема» капитанлари бир кунда 9,63 процентгача пахта теришяпти. Қаландар Жумаев ва Ҳожи Бозоров сингари пешқадам механизаторлар кунига 10—12 тоннадан «оқ олтин» теришга эришяптилар.

ТЕРИМЧИНИНГ РЕКОРДИ

Фарғона область Қува районидаги «Ленинизм» колхозининг чевар теримчиси Муҳаббат Ҳасанова ўтган куни янги рекорд ўрнатди. У бир кунда эл хирмонига 400 килограмм «оқ олтин» тўкди. Муҳаббат бундан бир кун аввал 380 килограмм пахта терган эди. Чевар теримчининг мавсум бошидан буён терган пахтаси 5200 килограммга етди.

«ЎРОҚ ВА БОЛҒА» ҲАМКОРЛИГИ

Сирдарё область Меҳнатобод районидаги Ғанишер Юнусов номли совхоз меҳнаткашлари билан Янгиер қурилиш материаллари ва конструкциялари комбинати ишчилари ўртасида кўп йиллик дўстлик алоқалари мавжуд. Комбинат ишчилари йиғим-терим мавсуми бошланишида хўжаликка ёрдам бериш мақсадида махсус отряд ташкил этдилар. Унга корхонанинг энг яхши слесарлари жалб этилди. Ремонтчиларга 2 та юк автомашинаси, автокран, электр ва газ билан пайвандлаш мосламалари ажратилди. Комбинат совхознинг марказий ремонт устахонаси ва ҳар бир бўлимига ҳам иккитадан ремонтчи жўнатди. Ишчилар 7 та пахта териш машинасини ремонтдан чиқаришиб, терим-транспорт отряди туздилар. Машина штурвалларини комбинатнинг механик-ҳайдовчи мутахассислигига эга бўлган ходимлари бошқаришмоқда. Бу терим-транспорт отряди аъзолари мавсумда камида 800 тонна «оқ олтин» териш юзасидан мажбурият олишган.

МАШИНАЛАР ШАРОФАТИ

Тошкент область Бўка райони далаларида ҳар куни 300 тагача пахта териш машинаси ишлаяпти. Улар ёрдамида кунига 1700 тонна ва ундан ҳам кўпроқ хом ашё териб олиняпти. Ҳар бир машинанинг кунлик иш унуми 6,8 тоннани ташкил этмоқда. Механизаторлар мусобақасида Тимирязев номли ва «Октябрь 40 йиллиги» колхозларининг дала гвардиячилари пешқадамлик қилмоқдалар. Бу хўжаликларда ҳар бир машина билан кунига 12—14,6 тонна пахта терилмоқда. Тимирязев номли колхоз механизаторлари Мурод Қурбонов ва Муҳаммад Хўжаевларга мусобақа ғолиби вимпеллари топширилди. Уларнинг ҳар бири бир кунда 19—20 тоннага етказиб пахта теряптилар.

БЎШ КЕЛМАНГ, ҚИЗЛАР

Қашқадарё область Косон районидаги Энгельс номли совхозда янги терим-транспорт отряди ташкил этилди. Бу отряддаги «зангори кема»ларни фақат қизлар бошқаришади. Унинг составига Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Назира Нурқувватова, Муҳаббат Дониева, Тошқават Очилова, Ойгул Бойматова, Бибисора Шодиева ва бошқалар киришди. Отряд аъзолари ўтган куни 60 тонна пахта тердилар. Улар бу йилги мавсумда агрегатлар бункеридан 2 минг тонна пахта бўшатишга қарор қилишди.

РАПОРТЛАР ОҚИМИ

Жиззах область Зарбдор районидаги «Прогресс» совхозининг Мақсуда Фозилова бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси чўлқуварлари давлатга пахта топшириш йиллик планини бажардилар. Эл хирмонига 130 тонна «оқ олтин» жўнатилди. Бригада азаматлари ҳосилдорликни 50 центнергача етказиш юзасидан мажбурият қабул қилдилар.

Октябрь районидаги Ҳамза номли совхознинг Ҳасан Кудемов бошлиқ бригадаси аъзолари ҳам йиллик планни муддатидан илгари бажарганликлари тўғрисида рапорт бердилар.

ДЎСТЛИК ОЙЛИГИ

Шу кунларда мамлакатимизда Совет — Вьетнам дўстлиги ойлиги ўтказилмоқда. Бу ойлик Вьетнам халқининг шонли байрами — Вьетнам Социалистик Республикаси ташкил этилган куннинг 35 йиллигига бағишланди.

Совет кишилари дўстлик митингларида ва жамоатчилик йиғилишларида социалистик жамият қураётган ВСР халқи билан доимо бирдам эканликларини изҳор этмоқдалар. Ўз сафларида турли ёш ва касблардаги миллионлаб кишиларни бирлаштириб турган икки мамлакат дўстлик жамиятларининг СССР билан ВСР ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликни чуқурлаштириш ва ривожлантириш ишига катта ҳисса қўшаётганлиги таъкидлаб ўтилмоқда.

Ойлик программасида ёшларнинг учрашувлари, илмий-амалий конференциялар, лекция ва суҳбатлар, кинофестиваллар ўтказиш ва бир қанча бошқа тадбирларни амалга ошириш кўзда тутилади. Москвада «СССР — ВСР: дўстлик ва ҳамкорлик босқичлари» фотовыставкаси намойиш қилинмоқда. Бу фотовиставка қардош Вьетнам халқининг ўз мустақиллиги учун олиб борган қаҳрамонона кураши тўғрисида, унинг тинч бунёдкорлик меҳнатида эришган муваффақиятлари ҳақида ҳикоя қилади.

Кишиневда бадиий ва сиёсий китоблар кўргазмаси очилди. Москва, Иркутск, Минскда Вьетнам китоблари декадалари ўтказилди. Киевда «Украинада Вьетнам кунлари» бошланди. Бу Вьетнам кунларида Вьетнам — Совет ва Хаузянг вилоятлари бўлимларининг делегациялари иштирок этмоқда. Ленинград, Волгоград, Тошкент, Боку ва мамлакатнинг бошқа шаҳарлари жамоатчилигининг намояндалари Вьетнамдан келган меҳмонларни самимийлик билан кутиб олмоқдалар. (ТАСС).

ТРАНЗИТ ТЎҒРИСИДА ШАРТНОМА ИМЗОЛАНДИ

Эрон коммерсия юкларининг СССР территорияси орқали ва совет ташқи савдо юкларининг Эрон Ислом Республикаси территорияси орқали ўтказилиши тўғрисидаги масала юзасидан 9 сентябрдан 16 сентябргача Москвада музокаралар олиб борилди.

Дўстона вазиятда ва ҳамжиҳатлик руҳида ўтган музокаралар натижасида томонлар транзит тўғрисидаги шартномани келишиб олиб, имзоладилар. Томонлар ана шу шартномага мувофиқ иккала давлатнинг территориялари орқали коммерсия юкларини ташишда бир-бирларига ўзаро манфаатли шарт-шароитларни яратиб берадилар.

(ТАСС).

МХР КОНСУЛИ БИЛАН УЧРАШУВ

17 сентябрь куни Тошкентда партия ва совет ходимлари малакасини ошириш республикалараро курсларида Монголия Халқ Республикасининг бош консули Цэвээнием Цэрэн-Очир билан учрашув бўлиб ўтди. У тингловчиларга социалистик жамият қуришда монгол халқи эришган ютуқлар тўғрисида, МХР ва СССР халқлари ўртасида мустаҳкамланиб бораётган қардошлик алоқалари ҳақида гапириб берди. (ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ХЎЖАЛИККА РАҲБАРЛИК

РЕЗЕРВЛАРДАН ОҚИЛОНА ФОЙДАЛАНИБ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Конимех, Фориш районлари билан бир қаторда бизнинг районимиз чорвадорларининг ҳам ўн биринчи беш йилликда гўшт, сут ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштириш юзасидан қабул қилган тадбирларини маъқуллади. Бу ҳақдаги махсус қарор ва тадбирларимиз матбуотда эълон қилинди.

КПСС XXV съезди қарорларини, партия Марказий Комитетининг 1978 йил июль Пленуми ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIV пленуми қарорларини дадиллик билан ҳаётга татбиқ эта бориб, районимиз коммунистлари, барча меҳнаткашлари чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни янада кўпайтиришнинг янги-янги резервларини тобора тўлароқ ишга солмоқдалар. Бу йил давлатга 60 минг тоннадан зиёд сабзавот, 10 минг 600 тонна ғалла, 10 минг 900 тонна сут, 4 миллион 800 дона тухум ва кўп миқдорда бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш учун мусобақа кенг авж олдирилмоқда.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Тошкент область партия комитети, область Совети ижроия комитети, областнинг барча меҳнаткашларига йўллаган табрик хати, КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа ўтказиш тўғрисида»ги қарори чорвадорларимизнинг меҳнат ташаббускорлигини беқиёс кучайтириб юборди. Улар партиямизнинг навбатдаги съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа байроғини янада баланд кўтармоқдалар. Сут соғувчилар ва молбоқарлар ўртасидаги мусобақага ҳар ойда якун ясалиб, ғолиблар моддий ва маънавий рағбатлантирилмоқда.

Бир қатор хўжаликларнинг, жумладан, «Ангрен», Оҳангарон, Серго номли совхозларнинг бошланғич партия ва касаба союз ташкилотлари социалистик мусобақани самарали ташкил этишга алоҳида эътибор бермоқдалар. Пешқадам чорвадорлар шарафига байроқлар кўтарилмоқда. Ферма ва комплексларнинг чорвадорларига зарур маданий-маиший шароитлар яратилмоқда. Чорвадорлар ўртасидаги мусобақани такомиллаштириш ва ривожлантириш билан боғлиқ масалалар район партия комитети бюроси ва пленумларида, бошланғич ҳамда цех партия ташкилотлари ва партия хўжалик активи йиғилишларида қараб чиқилмоқда. Партия ташкилотларининг барча ташкилотчилик ва сиёсий ишлари якунловчи йилда қабул қилинган юксак социалистик мажбуриятларни тўла-тўкис адо этишга қаратилган.

Бу йил озуқабоп экинлардан юқори ҳосил олиш, чорвачилик ем-хашак базасини мустаҳкамлаш бўйича ҳам муваффақиятларга эришяпмиз. Ҳар гектар суғориладиган майдондан 200—220 центнердан беда пичани, 500 центнердан маккажўхори кўкпояси ва хашаки лавлаги етиштиришни таъминлаш мақсадида партия ташкилотлари, район қишлоқ хўжалик ва суғориш системалари бошқармалари, «Узгоскомсельхозтехника» район бирлашмаси ва совхозларнинг раҳбарлари катта ташкилотчилик ишларини бажаришяпти, меҳнаткашларнинг ижодий куч-ғайратини юксак мажбуриятларни муваффақиятли бажаришга сафарбар этмоқдалар.

Райондаги «Ангрен», Ворошилов номли, «Оҳангарон» совхозлари партия ташкилотларида чорвачиликка партиявий раҳбарлик яхши йўлга қўйилган. Бу ерларда ҳар бир коммунистнинг жамоат чорвачилиги маҳсулдорлигини юксалтиришга ҳисса қўшишини таъминлаш борасида катта партиявий-сиёсий ва тарбиявий иш олиб борилмоқда. Партия комитетларининг мажлислари, коммунистларнинг йиғилишларида чорвачиликка оид муаммолар мунтазам муҳокама этиляпти. Цех партия ташкилоти секретарлари ва партия группалари ташкилотчиларининг ҳисоботлари тез-тез тинглаб боряляпти. Бу эса коммунистлар иш олиб бораётган барча участкаларда план ва топшириқларнинг шараф билан бажарилишига ёрдам бермоқда.

«Ангрен» совхози меҳнаткашлари шу йил иккинчи квартал якунларига кўра республика совхозлари ўртасидаги мусобақада ғолиб чиқиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритди. Совхозда ўтган йили сут-товар комплекси фойдаланишга топширилгач, ишлар янада жонланди. Унда 650 бош қорамол парвариш қилинмоқда. Шундан 400 бошини соғин сигирлар ташкил этади. Ўтган йили ҳар бир сигирдан бор-йўғи 2725 килограммдан сут соғиб олинган бўлса, бу йил 3100 килограммга етказиш учун кураш олиб борилмоқда. Соғиб олинган сутнинг ҳаммаси юқори сортларга топширилмоқда. Совхоз чорвадорлари бу йил давлатга 470 тонна гўшт сотиш мажбуриятини олишган эди. Ҳозир бу топшириқ уддаланиш арафасида турибди. Наслчиликка катта эътибор берилаётир. Жайдари сигирлар районлаштирилган қора-ола зотли сермаҳсул ғунажинлар билан алмаштирилмоқда. Сигирларга берилаётган ем-хашак рационига турли хил витаминли озуқалар қўшилмоқда. Ҳар 100 бош сигирдан 93 тадан бузоқ олишга эришилди. Собир Раҳимов номли, Куйбишев номли ва «ВЛКСМ 50 йиллиги» сингари хўжаликларнинг партия ташкилотлари ҳам бўрдоқига боқилаётган моллар самарадорлигини ўстиришга катта эътибор беришмоқда.

«Оҳангарон» совхозидан Мавлуда Қодирова, Ворошилов номли совхоздан Гулсарал Эралиева, «Ангрен» совхозидан Тамара Колмотовская сингари сут соғувчилар, Собир Раҳимов номли совхоздан Бойқўзи Абдиев, Ворошилов номли совхоздан Маъмур Абдуқулов, Тошкент от заводидан Маҳкам Иброҳимов сингари чўпонлар социалистик мусобақада пешқадамлик қилиб, партия съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун курашмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль Пленумида ўртоқ Л. И. Брежнев шундай деган эди: «Чорвачиликда исталган ҳамма нарса — гўшт, сут ва бошқа маҳсулотларни кўплаб етиштириш — буларнинг ҳаммаси оқибат натижада озуқанинг етарли бўлишига, хилма-хил ва юқори сифатли озуқа бисёр бўлишига боғлиқ. Биз буни ёдда тутган ҳолда ҳар йили эрта кўкламда бедазорларга агротехник ишлов беришни бошлаб юборамиз. Биринчи ўрим олдидан ҳар гектар майдонга аммофос солиб озиқлантирамиз. Ҳашаротларга қарши барча майдонларни дорилашимиз туфайли ҳам ҳосилдорлик ортади. Биринчи ўримгача об-ҳаво шароитига қараб бедани икки марта суғоришга ҳаракат қиламиз. Кейинги ойлар ўртасида эса бедазорлар камида уч мартадан суғорилади. Районимизнинг кўп хўжаликларида беда 25 кунда 70 сантиметргача ўсади. Биз уни қисқа муддатда ўриб, даладан ташиб олиш ва кетма-кет сув қуйишга ҳаракат қиламиз.

Район партия комитети партия ва ҳукуматимизнинг аҳолини гўшт ва сут маҳсулотларига бўлган талаб ва эҳтиёжларини қондириш тўғрисида кўрсатаётган ғамхўрлигига жавобан чорвачиликни янада ривожлантириш учун бир қанча тадбирлар ишлаб чиқди. Унда чорвачилик бўйича 1985 йилгача адо этилиши лозим бўлган ишлар ўз аксини топди. Ўн биринчи беш йилликнинг охирига бориб, районда йилига тирик вазнда 16,7 минг тонна гўшт тайёрланади.

Бу улкан мақсадларга эришиш учун фермаларни кенгайтириш, чорвачилик комплексларининг лойиҳа қувватларини тезроқ ўзлаштириб, паррандачилик фабрикалари қурилишини жадаллаштириш, ташкилот ва корхоналарнинг ёрдамчи хўжалигини ривожлантиришга алоҳида эътибор берилаётир.

1983 йилга келиб Галақудуқ чўчқачилик комплекси тўла қувват билан ишлай бошлайди. Бу ерда 108 минг бош чўчқа бўрдоқига боқилади. 1982 йилда бир вақтнинг ўзида 30 минг бош қўй боқиладиган бўрдоқичилик майдони ишга туширилади.

Паррандалар сонини кўпайтириш бўйича ҳам катта тадбирлар белгиланган. Ворошилов номли совхозда совхозлараро паррандачилик фабрикаси қуриш кўзда тутилган.

Қорамоллар ва паррандалар бош сонини ўстиришга катта аҳамият бераётирмиз. Ўн биринчи беш йилликка келиб қорамоллар бош сони 21 процентга ўстирилиб, 30 минг бошга етказилади. Сигирлар бош сони 32 процентга, чўчқалар бош сони 2,1 баравар, паррандалар бош сони 4,7 баравар ўсади.

Қорамоллар ва паррандаларнинг маҳсулдорлиги бир мунча оширилади. Ҳар сигирдан ўртача 3150 килограмм сут, ҳар товуқдан 160 тадан тухум олинади. Сут сифатини ошириш учун барча хўжаликларнинг сутчилик бўлинмалари ва лабораториялари замонавий ускуналар билан жиҳозланади.

Шу кунларда районимиз коммунистлари, совхозларнинг ишчи ва хизматчилари муҳим ва масъулиятли вазифаларни шараф билан бажариш, КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун ички имкониятлардан омилкорлик билан фойдаланмоқдалар. Партия ташкилотлари коммунистларнинг авангардлигини, ташаббускорлигини янада ўстириш мақсадида партиявий-сиёсий тадбирларни изчил амалга оширaётирлар.

К. ИКРОМОВ,
Оҳангарон район партия комитетининг биринчи секретари.

Олмалиқ мис эритиш заводида тайёрланаётган маҳсулотлар мамлакатимиз электрокабель саноати корхоналарига жўнатилади. Корхона коллективи якунловчи йилнинг саккиз ярим ойлик топшириқларини ошириб бажарди. Ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг кўпчилик қисми давлат Сифат белгиси билан тайёрланди. Суратда: завод техника назорати бўлимининг ходими Гулфия Шарофиддинова тайёр маҳсулотлар сифатини кўздан кечиряпти.

В. Сироткин фотоси.

НУТҚЛАР ВА МАҚОЛАЛАР ТЎПЛАМИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раисининг биринчи ўринбосари Н. А. Тихоновнинг танланган нутқлари ва мақолалари тўплами босмадан чиқди. Китобда унинг 1949 йилдан 1980 йилгача бўлган давр ичидаги нутқлари ва мақолалари бор.

Мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантириш юзасидан КПСС XXIV ва XXV съездларида ишлаб чиқилган йўлни амалга ошириш соҳасида партия, совет ва хўжалик органларининг ишини кўрсатиб берувчи материаллар тўпламда асосий ўринни эгаллаган. Китобни Сиёсий адабиёт нашриёти чоп этди. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада соғлиқни сақлашни ривожлантириш соҳасидаги хизматлари учун Тошкент область ижроия комитети соғлиқни сақлаш бўлими область касалхонасининг бош врачи ўртоқ Ҳолида Шукуровна **Ғаниеваға Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач** фахрий унвонини берди.

* * *

Ўнинчи беш йиллик топшириқларини бажаришда юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришганликлари ҳамда Андижон спорт комплексини қуришда актив қатнашганликлари учун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонларига мувофиқ, 162-қурилиш трестига қарашли 3-қурилиш бошқармаси сувоқчиларининг бригадири Рустамжон **Раҳмонов** ва Андижон «Облколхозстрой» трестига қарашли 8-колхозлараро механизациялашган кўчма колонна бошлиғи Нуриддин **Ёқуббеков** ўртоқларга **Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор** фахрий унвони берилди. 5-қурилиш бошқармаси комплекс бригадасининг бошлиғи Мамасоли **Ниёзхўжаев** ва 162-қурилиш трестига қарашли 1-қурилиш бошқармаси монтажчиларининг бригадири Ўринбой Исмоилович **Режабоев** ўртоқлар Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотландилар.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўқувчиларга меҳнат таълими ва тарбиясини бериш, уларни касбга йўналтиришни такомиллаштириш соҳасидаги хизматлари учун Фарғона область Қува район маориф ходимларидан: Қува район ижроия комитети халқ маорифи бўлимининг мудири Турсунали **Қурбонов** ва Димитров номли 9-ўрта мактаб директори Лубат **Тўлаганова** ўртоқларга **Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган халқ маорифи ходими;** Н. К. Крупская номли 11-ўрта мактаб ўқитувчиси Гариф Мингалиевич **Абдулхонов** ва Куйбишев номли 17-ўрта мактаб директорининг таълим-тарбия ишлар бўйича ўринбосари Шахобиддин **Нурматов** ўртоқларга **Ўзбекитон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи** фахрий унвонларини берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўқувчиларни коммунистик руҳда тарбиялаш, уларни меҳнат ва касбҳунарга тайёрлаш соҳасидаги муваффақиятлари учун Фарғона область Қува район маориф ва мактабларни оталиққа олган ташкилотлар ходимларидан бир группасини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ПЛАНЕТАМИЗДА

АКТУАЛ ВАЗИФА

ВАРШАВА, 16 сентябрь. (ТАСС). Бу ерда ПХР Министрлар Советининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда ПХР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. Ягельскийнинг Москвада бўлиб ўтган Польша — Совет музокаралари тўғрисидаги ахбороти тингланди. Польша ҳукумати музокара якунларини маъқуллади. Мажлисда уқтириб ўтилганидек, Совет Иттифоқининг Польшага берган ёрдами мамлакатда рўй берган социал-иқтисодий қийинчиликларни тугатиш учун муҳим аҳамиятга эга бўлади.

ПХР Министрлар Совети 1980—1981 йилларда экономика соҳасидаги қўшимча тадбирлар тўғрисида қарор қабул қилди.

Польша матбуотининг хабар қилишича, халқ бирлиги фронти Умумпольша комитети президиумининг Варшавада бўлиб ўтган мажлисида ПХР Давлат Кенгашининг Раиси Г. Яблоньский сўзга чиқди. Халқ бирлиги фронтининг ҳамма бўғинлари, деди у, экономикадаги ва бутун жамиятдаги, ҳар бир корхонадаги аҳволни тартибга солишни ҳеч кечиктириб бўлмайдиган энг муҳим вазифа, деб билишлари керак. Барқарорлик, осойишталик ва батартиблик — кўрилган зарарнинг ўрнини қоплашимиз, мавжуд резервларни юзага чиқаришимиз, ташаббусни қулф урдиришимиз, ижодий кучларни кўпайтира олишимиз учун зарур шартдир. Барқарорлик, — деб уқтирди Г. Яблоньский, — айни вақтда изидан чиққан ижтимоий алоқаларни қайта тиклашни ҳам билдиради. Шу билан бирга барқарорлик халқнинг бирлигига душман бўлган, нафрат уруғларини сочадиган. Польша мустақиллигининг асосий гарови бўлмиш давлат тузумини ва иттифоқларимизни бўшаштиришга қаратилган ҳамма иллатларга қарши кескин курашишни талаб қилади. Биз ҳаммамизнинг куч-ғайратларимиз билан бартараф қилинган социал можаронинг моҳиятига мутлақо алоқаси йўқлиги шубҳасиз бўлса ҳам, ҳар ҳолда ҳозирги аҳволдан фойдаланиб қолиш йўлидаги мана шундай уринишларнинг ҳам шоҳиди бўлдик. Шу кучларнинг фаолият доираси унчалик катта эмас, деб хотиржамликка берилмаслик керак. Давлат ва халқ манфаатларига, полякларнинг ижодий бирлигига қарши қаратилган ҳамма уринишларга аёвсиз зарба бериш лозим, деб уқтирди. Г. Яблоньский.

Пировардида у бундай деди: халққа раҳбарлик қилаётган партия Польшада ишчилар синфининг иродасига таяниб социализм қуришга қаттиқ аҳд қилганлигини исботлади. Ватанимизни доимо ривожлантиришнинг кризислардан ва уни заифлаштирувчи можаролардан омон асрайдиган бағоят самарали гарантияларини вужудга келтиришимиз учун партиянинг куч-ғайратларига ёрдам бериш — бизнинг бурчимиздир, барча ватанпарварларнинг бурчидир.

ЖУРНАЛИСТЛАРНИНГ ТАЪСИС СЪЕЗДИ

Кобулда 15 сентябрда Афғонистон Демократик Республикаси журналистлар союзининг таъсис съезди бўлиб ўтди. Съездда республикадаги барча журналист коллективларининг — газеталар, журналлар, радиоэшиттириш ва телевидение, Бахтар ахборот агентлиги, нашриётларнинг 450 вакили иштирок этди. Съездда КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, «Известия» газетасининг бош редактори П. Ф. Алексеев бошчилигидаги СССР Журналистлар союзининг делегацияси ҳам ҳозир бўлди.

Делегатлар Апрель революцияси иши учун, ўз мамлакатининг озодлиги ва мустақиллиги учун курашда ҳалок бўлган АДР журналистларининг хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олдилар.

АХДП Марказий Комитети, Революцион Кенгаш ва ҳукуматнинг АХДП Марказий Комитети Бош секретари, АДР Революцион Кенгашининг Раиси ва Бош министри Бабрак Кармал имзолаган табрикномасида таъкидланадики, съезд ўтаётган вазият АХДП Марказий Комитетининг III пленумидан кейин маънавий кучларнинг юксалиши билан характерланади. АХДП Марказий Комитетининг III пленуми Америка империализми, Хитой гегемонизмига ёлланган сотқинларни ва уларнинг реакцион гумашталарини батамом ва узил-кесил тугатишни биринчи навбатдаги вазифа қилиб қўйган эди. Агрессияни даф этиш борасида партия ва ҳукумат, Афғонистон армияси бизнинг шимолдаги улуғ қўшнимиз Совет Иттифоқининг холисона интернационалистик ёрдами билан кўрган қатъий чоралари янги тузум душманларининг машъум режаларини барбод этди.

Революциянинг батамом ва узил-кесил ғалаба қозониши учун душманларнинг нафақат ҳарбий, шу билан бирга мафкуравий қаршилигини ҳам енгиш керак. Оммавий ахборот воситалари, илғор журналистика, деб таъкидланади сўнгра ҳужжатда, янги -онгли кишини камол топтиришдан иборат ғоят машаққатли ишда партиянинг биринчи ёрдамчиси ролини, коллектив пропагандист ва ташкилотчи ролини ўйнаши лозим.

Съезд қатнашчилари СССР Журналистлар союзи делегациясининг бошлиғи П. Ф. Алексеевнинг нутқини самимий кутиб олдилар.

Асосий докладлар муҳокама қилингандан кейин делегатлар якдиллик билан қабул қилган резолюцияда АДР журналистлар союзи ташкил этилганлиги эълон қилинади ва мазкур ижодий союзнинг устави тасдиқланади.

Союз правлениеси ва ревизия комиссияси сайланди. АДР ахборот ва маданият министрининг биринчи ўринбосари Саид Муҳаммад Ҳайдар Маъсуд правление раиси бўлди. Афғонистоннинг 21 таниқли журналисти правление составига кирди. (ТАСС).

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИНИНГ СЕССИЯСИДА

Нью-Йоркда 16 сентябрь куни БМТ Бош Ассамблеясининг XXXV сессияси очилди. Энг мўътабар халқаро анжуман ишида 150 дан кўпроқ давлат делегацияси қатнашмоқда.

Бош Ассамблея раиси Салим А. Салим (Танзания) очган биринчи ялпи мажлисда 154-давлат — Британиянинг Кариб денгизидаги собиқ мустамлакаси Сен-Винсент ва Гренадин БМТ аъзолигига қабул қилинди. Яқинда, август ойининг охирларида Бош Ассамблеянинг бу ерда бўлиб ўтган махсус сессиясида Африкадаги ёш республика — Зимбабве миллатлар ҳамжамияти сафига БМТнинг 153-аъзоси сифатида қабул қилинган эди. (ТАСС).

ПАРЛАМЕНТЛАРАРО ИТТИФОҚ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

БЕРЛИН, 16 сентябрь. (ТАСС). Бугун Берлиндаги республика саройида парламентлараро иттифоқнинг 67-конференцияси очилди. Конференцияда 80 дан кўпроқ давлат, шу жумладан СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси, СССР парламент группаси раисининг ўринбосари В. П. Рубен бошчилигидаги совет делегацияси иштирок этмоқда.

Конференция кун тартибида ҳозирги замоннинг бутун инсониятни тўлқинлантириб турган актуал масалалари — тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш проблемалари, Яқин Шарқда, Ҳинд океани ва Форс кўрфази районида вужудга келган аҳвол, муҳим иқтисодий ва социал масалалар бор.

К. ЭВРЕННИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Анқарада 16 сентябрда янги давлат бошлиғи, Туркия бош штабининг бошлиғи, миллий хавфсизлик кенгашининг раиси генерал Кенан Эвреннинг матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Туркияда шу ҳафта давомида граждан шахслардан иборат ҳукумат тузилади, деди у, шунингдек янги Конституция ишлаб чиқилади ва конституцион ассамблея таъсис этилади.

Туркия ўзининг барча мамлакатлар билан муносабатларида мустақиллик, суверенитет, территориал бутунликни ҳурмат қилиш, ички ишларга аралашмаслик принципларига амал қилади, деди К. Эврен. Туркия, деди у, кескинликни юмшатиш жараёнини қўллабқувватлайди, у ҳозирги шароитда кескинликни юмшатишнинг ўрнини бошқа ҳеч қандай сиёсат босолмайди, деб ҳисоблайди. Барча қўшниларимиз билан яхши муносабатлар ва самарали ҳамкорлик қилиш — бизнинг астойдил тилагимиздир, деб уқтирди К. Эврен. Қўшниларимиз орасида Совет Иттифоқи алоҳида ўрин олади, бу давлат бутун дунёда тинчлик ва хавфсизликни сақлаб қолиш ҳамда мустаҳкамлаш учун ўз зиммасига алоҳида масъулият олган давлатдир. (ТАСС).

ЭРОН ПАРЛАМЕНТИНИНГ ҚАРОРИ

ПАРИЖ, 16 сентябрь. (ТАСС). Эрон парламенти бугун кўпчилик овоз билан ўтган йилнинг 4 ноябридан бери Эронда гаровга ушлаб турилган америкалик 52 нафар гражданинг тақдири масаласини кўриб чиқиш учун махсус комиссия тузишга қарор қилди. Ўз вақтида улар жосусликда айбланганлиги маълум қилинган эди. Франс Пресс агентлигининг хабар қилишича, шу комиссиянинг иш якунларини келгусида парламентнинг очиқ мажлисида кўриб чиқишга қарор берилди.

МОТАМ МИТИНГИ

Куба мамлакатнинг БМТ ҳузуридаги доимий ваколатхонаси ходими Феликс Гарсия Родригес билан видолашди. Уни АҚШда ўрнашиб олган «Омега-7» террорчи ташкилотидан бўлган кубалик контрреволюционерлар Нью-Йоркда ёвузларча ўлдиришган.

Гавана кўчаларидан «Колон» қабристони сари ўтган мотам юришида минглаб кишилар иштирок этдилар. Бу қабристонда мотам митинги бўлиб ўтди. Митингда сўзга чиққан Куба Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, республика Давлат кенгаши ва Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Карлос Рафаэль Родригес контрреволюционер муртадлар Куба халқининг ўзи танлаб олган йўлдан олға ҳаракат қилишига халақит беришнинг имкони йўқлигидан ғоят дарғазаб бўлиб, яна жиноят қилганлигини таъкидлади. Бизнинг душманларимиз, деди у, революцияга дўқ-пўписа қилиш ёки қўпорувчилик ишлари ёрдамида путур етказиш умиди аллақачон чиппакка чиққанлигини жуда яхши тушунадилар. (ТАСС).

АМЕРИКА КЕМАЛАРИНИНГ ВИЗИТИ

НЬЮ-ЙОРК, 17 сентябрь. (ТАСС). АҚШ 7-флотининг «Блю риж» флагман кемаси Америка ҳарбий-денгиз кучларининг «Марс» ёрдамчи кемаси ҳамроҳлигида Таиланддаги Паттая портига келди. ЮПИ агентлигининг Бангкокдан хабар беришича, бу кемалар Паттая портида беш кун бўлади.

АҚШ 7-флоти кемаларининг Таиландга визити Америка — Таиланд ҳарбий алоқалари кенгаяётганлигини кўрсатиб турибди.

«ЭНЕРГЕТИКА ТАШНАЛИГИ»НИ ҚАНДАЙ ҚОНДИРИШ МУМКИН

Кейинги ўттиз йил мобайнида бутун дунёда энергия истеъмол қилиш уч ҳисса кўпайди. Олимларнинг тахминларига кўра, асримиз охирига бориб ривожланган мамлакатлар саноатида уни истеъмол қилиш яна икки ярим баравар, ривожланаётган мамлакатларда эса олтиетти баравар кўпаяди. Ёқилғининг қазиб олинадиган турлари — нефть, газ, тошкўмирни истеъмол қилиш тез ортиб бораётганлиги муносабати билан «ёқилғи — энергетика ташналиги» кучайиши тўғрисидаги ташвишли овозалар тобора тез-тез эшитилмоқда. Аммо инсониятнинг ихтиёрида энергиянинг бошқа манбалари ҳам бор. Мюнхенда бўлиб ўтган жаҳон энергетика конференциясида одатдаги, эски энергия манбаларидан оқилона фойдаланиш, шунингдек шу «ташналик»ни қондириш учун унинг янги манбаларини ишга солиш тўғрисида гаплашиб олинди. Конференция ишида 75 мамлакатнинг вакиллари қатнашди.

Совет делегацияси ёқилғининг ҳамма турлари ва энергия манбаларидан узвий равишда бирга қўшиб фойдаланиш зарурлигини айтди. Шу фикр конференцияда устунлик қилиб турди. Шу билан бирга, экспертларнинг фикрича, яқин келажакдаги йигирма йил мобайнида атом энергетикаси катта аҳамиятга эга бўлади, чунки у атроф-муҳитни унчалик булғатмайди ва ёқилғи таъминоти манбаларига боғлиқ бўлмайди. Бундан ташқари тез нейтронлар негизида ишлайдиган реакторларда урандан фойдаланиш, айниқса, самаралидир. Конференцияда қуёш, шамол энергияси, геотермик энергия (ернинг ички иссиқлик энергияси), денгиз сувининг қирғоққа отилиб чиқиши ва қайтишида ҳосил бўладиган энергия, синтетик ёқилғи сингари истиқболли энергия ресурслари ҳам тилга олинди.

Бирмунча олис истиқболда бошқариладиган термоядро синтези жуда муҳим аҳамият касб этиши мумкин. Башарти олимлар ядро «деви»ни жиловлашга ва мана шу ядро реакцияси устидан ўзларининг назоратини қўлга олишга муваффақ бўлсалар, инсоният аслида чекланмаган яна бир энергия манбаини қўлга киритади.

Совет делегацияси Мюнхенда Шарқий ва Ғарбий Европанинг энергетика системаларини бирлаштиришни таклиф қилди. Бу таклифнинг аҳамияти соф иқтисодий доира билангина чекланмайди. Бу таклиф турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг ўзаро манфаатли ҳамкорлигини ривожлантиришга кўмаклашиб, кескинликни юмшатишни моддийлаштиришга, тинч-тотув яшаш негизларини мустаҳкамлашга муҳим ҳисса қўшиш мумкин. Энергетика проблемаларига бағишланган Европа конференциясининг чақирилиши ҳам шунга кўмаклаша олади. Совет делегациясининг бу ташаббусини ҳам Мюнхен конференциясининг қатнашчилари зўр қизиқиш билан кутиб олдилар.

В. СЕРОВ,
ТАСС шарҳловчиси.

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАР ТУҲФАСИ

Тошкент тўқимачилик комбинатининг новаторлари КПСС XXVI съезди ҳамда Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди шарафига ижодий меҳнат қилиб катта ютуқларни қўлга киритдилар. Улар беш йиллик учун зиммага олинган социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажардилар.

Шу кунларда рационализаторлар съездолди вахтасида туриб ишлаб, янги марраларни белгилаб олдилар. Корхонада қўл меҳнатини қисқартириш, хом ашёни тежаш, маҳсулот сифатини яхшилаш юзасидан энг яхши таклифлар учун тематик конкурслар эълон қилинди.

Ҳозир комбинатда рационализаторларининг 76 та комплекс бригадаси ишлаб турибди. Бригадалар илғор ишчилар, инженерлар, цех ва ишлаб чиқариш лабораторияларининг бошлиқларидан иборатдир. Улар тўқимачиларга энг мураккаб вазифаларни ҳал этишда яқиндан ёрдам бермоқда. Чунончи, ип йигириш фабрикасининг мутахассислари ва ишчилари ипга ишлов беришнинг прогрессив усулини ишлаб чиқдилар. Бу усулни жорий этиш маҳсулот сифатини яхшилаш ва меҳнат унумдорлигини оширишга ёрдам бериб, ҳар йили 50 минг сўм миқдорда иқтисодий фойда олиш имконини беради.

ЁШЛАР ТАШАББУСИ

Республика пойтахтининг йирик корхоналаридан бири — «Ташсельмаш» заводининг комсомол ва ёшлари яна бир янги ташаббус билан майдонга чиқдилар. Улар КПСС XXVI съезди ҳамда Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди шарафига шанбаликлар уюштирмоқдалар. Навбатдаги шанбаликда корхона ёшлари тағин ҳам астойдил меҳнат қилиб, пахта териш машиналари учун пландан ташқари юзлаб деталь ва узеллар тайёрлаб бердилар.

Комсомол ва ёш ишчилар съезд олди зарбдор вахтасида туриб, пахтакорлар учун пландан ташқари 4 та терим машинаси ишлаб чиқариб, хўжаликларга жўнатиш мажбуриятини олдилар.

Корхонада шу кунларда 48 та ёшлар бригадаси ҳамда 1600 комсомол аъзоси съездолди мусобақасида актив қатнашиб, кундалик топшириқларини ҳар доим ошириб бажармоқдалар.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ ТОЛА

Хоразм областининг Шовот, Ҳазорасп ва Хонқа пахта заводлари коллективлари тўқимачиларга янги ҳосилдан дастлабки 100 тонна тола жўнатдилар. «Хорезмзаготхлопкопром» бирлашмасининг бошқа корхоналари ҳам янги мавсумда графикдан ўзиб, аниқ меҳнат қилмоқдалар.

Пахта саноати ходимлари КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини муносиб кутиб олишга тайёргарлик кўриб, йиллик пландан ташқари икки ярим минг тонна тола ишлаб чиқаришга қарор қилдилар. Ҳозирги пайтда Шовот заводининг меҳнаткашлари мусобақада пешқадамлик қилмоқдалар. Улар йил бошидан бери топшириққа қўшимча равишда 300 тоннадан зиёд тола тайёрлаб бердилар. Областдаги бошқа корхоналар ҳам шу зайлда меҳнат қилиб, маҳсулот тайёрлашни кўпайтирмоқдалар.

СЪЕЗДДАН СЪЕЗДГАЧА

АСҚАД МУХТОР, НУРАЛИ ҚОБУЛ

ЖАСОРАТНИНГ ДАВОМИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ЙЎЛЛАНМАСИ БИЛАН

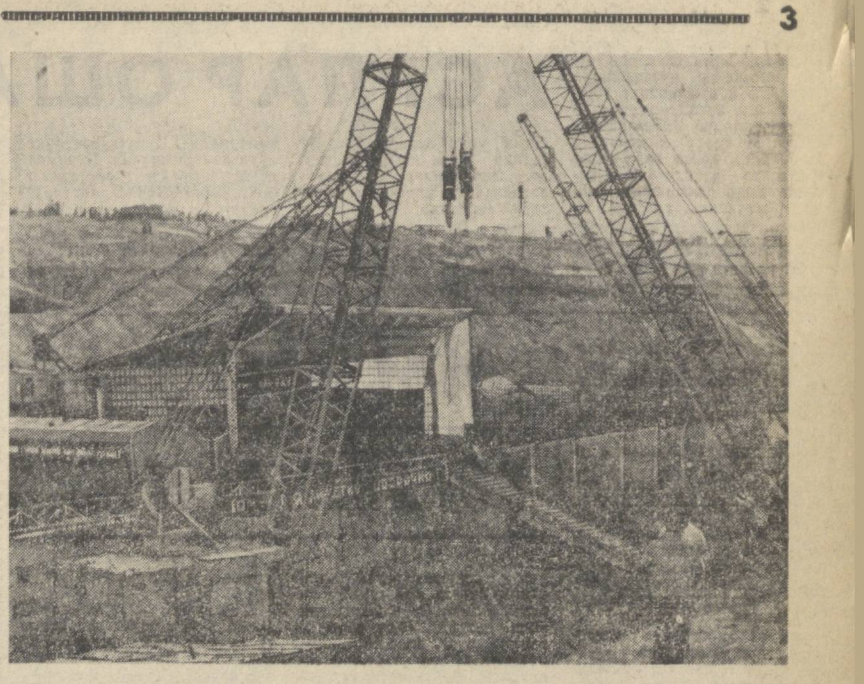

«Чўлга ҳужум бошланади!» Суратда: Жиззахдаги 1-насос станцияси қурилишининг умумий кўриниши.

Ҳ. Тожиев фотоси.

«...ЖИЗЗАХ ЧЎЛИНИ ЎЗЛАШТИРИШ ИШЛАРИ КУЧАЙТИРИЛСИН»

(КПСС XXV съезди қароридан).

ФАРЗАНД

ШАҲАРЛАР ва йирик иншоотлар инсон иродаси билан барпо этилади. Аммо водийлар-чи, воҳалар-чи? Магнитка, Турксиб, Чирчиқ, КамАЗ сингари индустриал гигантларни беш йиллик фарзандлари деб атаймиз. Лекин бу саҳифада инсон иродаси билан яратилган бутун бир воҳа, сўнгги беш йиллигимиз фарзанди бўлган янги йирик пахтакор область ҳақида, йигирма бешинчи съезд қароридаги бештагина сўзнинг қудрати ҳақида гап боради.

Бу тарихий сўзлар Мирзачўлдаги йигирма йиллик қаҳрамонона меҳнат ғалабасидан кейин, 350 минг гектар ерга янгидан ҳаёт бағишлаган Мирзачўл эпопеясидан кейин дадил айтилган чақириқ сўзлари эди. Халқимиз бу сўзларни сафарбар руҳ билан кутиб олди, чунки шу вақтгача уйилган уч ярим миллион тонналик чўл хирмони буюк зафар байроғидек порлаб, олдинга ундар, чўлқувар деган актив ижтимоий шахс, қаҳрамонона касб эгаси етилиб, элда обрў ва шон-шараф топган эди.

Инсон қўли билан яна бир йирик пахтакор воҳани барпо этиш — янги марра, Мирзачўл эпопеясининг давоми эди. Иқтисодий ривожланишнинг табиий натижаси сифатида республикамиз таркибида ўн биринчи область, ажойиб истиқболли Жиззах области ташкил топди. Йўқ жойда эмас, албатта. Кенжа область Мирзачўлдан янгидан ҳаётга қайтган 120 минг гектарлик яхшигина мерос ҳам олди, унда 28 та йирик замонавий пахтакор хўжалик ишлаб турарди, лекин жиззахликларнинг асосий вазифаси буюк Мирзачўлнинг Жиззах дашти деб ном олган, мелиоратив жиҳатдан ниҳоятда мураккаб, тарихда кўп лаънатланган катта шўрхок қисмига жон киргизиб, янги яшил воҳа яратиш эди. Беш йилликнинг фарзанди бўлган кенжа область пахтасининг ярмидан кўпини бераётган бу қўлбола воҳа ҳозир бор, унинг бир неча йиллик тарихи Жиззах меҳнаткашларининг шонли кўҳна тарихига энг порлоқ саҳифа бўлиб қўшилди.

Ўзлаштиришнинг сўнгги босқичида инсон измига бўйсунган сахий далаларда 210 минг тонна пахта, 260 минг тонна беда, 37 минг тонна ғалла, 145 минг 600 тонна ширали озуқа, 88 минг 400 тонна сабзавот, картошка, полиз маҳсулотлари, 47 минг тонна мева ва узум етиштирилади. Бу ерда чорвачилик алоҳида равнақ топиб, қорамоллар 65 минг, шу жумладан соғин сигирлар 23,5 минг бошга, чўчқалар 10 минг бошга, паррандалар 100 мингга етказилади. Бу эса 16 минг тонна гўшт, 58,5 минг тонна сут, 20 миллион дона тухум етиштириш имконини беради.

Дунёда шўрланиш оқибатида ҳар йили 100 минг гектар ҳосилдор ер ишдан чиқади. Ернинг ҳосилдорлигини сақлаш ва тиклаш учун кураш — инсоннинг ҳаёт-мамот кураши тобора шиддат билан давом этажак. Мирзачўлдек халқаро тажриба лабораторияси, Қарши ва Жиззах даштлари мактаби инсониятнинг бу курашида бебаҳо дастурдир.

БОШ ШТАБ

...ЧЎЛДА ҳамма нарса тез кўзга ташланади, рамзий туюлади. Жиззах массивининг географик марказида «Чўлга ҳужум!» дегандай қанот ростлаб турган кенг зинали, кўп қаватли, зил бино ҳам, унинг жигарранг мармар пештоқидаги чўлнинг ранг-баранг мозаик харитасию ундан тепароқда доҳийнинг бронза барельефи ҳам, «Джизакстепстрой» лавҳасининг металлдан ишланган оғир, катта ҳарфлари ҳам — барчаси рамзий янграйди.

Бу Жиззах чўлқуварларининг бўлажак пойтахти — Бўстон шаҳрининг дастлабки биноларидандир. Шаҳар шу монументал бино атрофида барпо этилмоқда, бутун чўл, ундаги барча объектлар, хўжаликлар, иншоотлар, колонналар, қурилиш ва мелиорация ташкилотлари, барча коллективлар шу бино билан боғланган. Барча катта-кичик йўллар, телефон симлари, рация тўлқинлари шу ерга келиб туташади.

Жиззах даштида республиканинг йирик пахта базаларидан бирини барпо этишга даъват этилган бу ёш Бошқарма — катта анъаналар вориси. Мирзачўл ва Қарши бошқармалари унга оламшумул тажрибалар қолдирди. Аслида, у ана ўша йирик ташкилотларнинг давоми, шогирди, туғишган фарзанди эди. Энди эса беш йиллик вахталарида улғайиб, қудратли техника ва илм-фан ютуқлари билан қуролланган бир неча ўн минг кишилик энг йирик комплекс ўзлаштириш бошқармаларидан бири бўлиб қолди. Унинг қарамоғида ўнга яқин умумқурилиш, монтаж ва ихтисослашган трестлар, қурилиш материаллари комбинати, энг янги қурилиш машиналарининг қудратли парклари бор. Унинг олдига қўйилган вазифалар ҳам шунга яраша — 200 минг гектар ерни планлаштириб, унга ҳаёт бағишлаш учун 3833 километрлик суғориш тармоқлари барпо этиш, уларнинг бир қисмини бетонлаш, бир қисмига лоток ётқизиш, яна бир қисмига эса темир ва асбоцемент қувурлар кўмиш керак. Бу — 150 миллион кубометрлик ер ишлари деган сўз. Тўрт ярим минг километрга яқин зовур, 700 та дренаж қудуқлари кавлаш, минг километрлик коллектор тармоқлари қуриш бунга кирмайди. Бу ерларда сув учун кураш билан бирга, сув стихиясига қарши кураш ҳам катта куч ва маблағ талаб қилади. Тоғ этакларидаги ўнтача сойга ҳар бири 15 миллион кубометр ҳажмидаги селхоналар қуриб, даштнинг каттагина қисмини сел сувлари билан суғоришдек дадил лойиҳа ҳам бор. Чўл пахтакорлари, боғбонлари ва чорвадорларининг обод ва кулай совхоз посёлкаларини барпо этиш, 20 минг километр йўл қуриш, 200 километр масофага магистраль водопровод, 235 километрлик газопровод ётқизиш, 700 километрлик алоқа симлари тортиш каби оғир хўжалик вазифаларидан ташқари, кўплаб оилаларнинг чўлга янгидан кўчириб келтириб, уларнинг тўлақонли ҳаётини таъминлаш каби мураккаб ташкилий-маънавий муаммолар ҳам турибди.

Бир қарашда бу улуғвор ишларни бажариш учун ҳамма имкониятлар бор: одамлар, техника, тажриба... Лекин бу ишларга киришишда руҳий қувват, маънавий парвоз, мислсиз журъат ва жасорат, ҳатто гоҳо дадил таваккал ҳам керак. Булар етарлимиди?..

ВОҲА ҚАНДАЙ ЯРАТИЛДИ

ЖУРЪАТ ва жасоратга эҳтиёж бу ерда худди жангдагидек. «Таваккал» деган сўзга баъзан салоий қараймиз. Лекин, барибир, одамлар таваккал қилишади. Гоҳо журъат ва жасоратнинг дадил таваккал даражасига бориб қолганини кўп учратиш мумкин. Тинч қурилиш йилларида ҳам совет кишиларининг шундай хусусияти ҳақида Леонид Ильич Брежнев «Қўриқ» китобида яхши айтиб ўтган: «Мисли кўрилмаган катта иш бошланган эди, бу ишда анчагина таваккалчилик ҳам йўқ эмасди».

Дадил таваккал ҳарбийлар, космонавтлар ёки хирургларгагина эмас, қурувчиларга ҳам зарур фазилат. Бу ҳозир ҳатто фан-техника терминологиясида ҳам акс этган. Катта тўғонлар қурилиши бўйича ўтган жаҳон конгрессида «Дадиллик коэффициенти» деган тушунча расмий қўлланди. Бу кўрсаткич тўғонга таъсир этувчи сув кучининг тўғонга ишлатилган бетон миқдорига нисбатини белгилайди. Яъни, тўғоннинг ишончлилигини нақадар кам бетон билан таъминланса, дадиллик коэффициенти шу қадар юксак бўлади.

Жиззах даштини комплекс ўзлаштиришга давлат бир ярим миллиард сўм пул берди. Хўш, номаълум ҳулқли, неча асрли ёввойи дашт бу пулни қайтариб берадими? Қачон? Буни ким аниқ айта олади? Мирзачўл тажрибаси-ку бор, лекин Жиззах даштининг қилиқлари ҳали ҳатто фанга ҳам сир эди. Ер ўзини қандай тутади, иш методи, техника ривожи, ерни абадий тирилтириш технологияси, одамларни бу ерда муқим ушлаб қолиш, хўжалик рентабеллиги — булар ҳаммаси амалий иш давомида маълум бўлади.

Жиззах областининг ҳозирги территориясида Зарафшондан қадимги Туятортар ўзани ва Сангзор дарёси бўйлаб Темурланг дарвозаси орқали азобли йўл босиб келган озгина сув билан парча-парча ерлар суғорилар эди. Уч юз йиллар аввал қурилган Туятортар каналини реконструкция қилиш, Жиззах сув омборини қуриш билан бу ерда 20 минг гектарга яқин майдон маҳсулдор ерларга айлантирилди. Лекин ярим миллион аҳоли яшайдиган 21 миллион квадрат километрли область учун бу нима бўлади?! Бу ёқда эса бир неча юз минг гектарли Жиззах дашти ястаниб ётибди. Аслида областнинг бутун бойлиги, бутун келажаги мана шу ерда. Партия съезди қароридаги тарихий сўзларнинг асил моҳияти ҳам шу эди.

Жиззах дашти А. Саркисов номидаги Жанубий Мирзачўл каналининг чап соҳилидан то Молгузар тоғ этакларигача кўтарилиб борадиган сувсиз ер. Магистраль канал бу ерларни суғориш учун мўлжалланмаган, унга ишониб иш бошлаб, Молгузаргача сув кўтаришни ўйлашнинг ўзи бир таваккал эди. Бунинг устига, бу даштнинг тупроғида кам шўрланган, ўта шўрланган, мутлақо шўрхок ва бутунлай ишга яроқсиз участкалар ҳам борки, ҳар қайсиси алоҳида технологияни талаб қилади. Биринчи навбатда қаерларни ўзлаштирилса, қайта шўрланиш бўлмайди, қайси участка тупроғини абадий тирилтириш ва оқава сувларни қаерга оқизиш мумкин? Юқорини суғорса пастдаги ерлар нима бўлади? Буларни аниқлашда ерларнинг ҳосилдорлиги неча йилда тикланишини ҳам ҳисобга олиш керак эди. Қисқаси, кўп муаммолар фақат амалий иш жараёнида ҳал қилиниши мумкин. Вариантлар устида баҳслар бошланди, шубҳалар туғилди... **«Катта ишларда соғлом шубҳаланиш бўлиши ҳатто зарур — ахир яхши-ёмон томонларни минг бор ўлчаб кўриш, ҳамма майда-чуйда нарсаларни ҳам ҳисобга олиш, операцияни албатта ғалаба қозонадиган қилиб ишлаб чиқиш керак»** дейилади «Қўриқ»да.

Дадил, лекин оқилона таваккал, журъат керак эди.

Бизда чўлқувар сўзи жасорат рамзи бўлиб қолгани бежиз эмас. Даштнинг ландшафти гўзал. Унда тузи чангиб ётган шўрхок тақирлардан тортиб тоғ ўтлоқларигача, Арнасой қамишзорларидан тортиб Бахмал узумзорларигача бор. Ўзига тортиб, ажойиб водий яратиш учун ижодий меҳнатга чорлаб туради. Қурувчилар, инженер-техник ходимлар, олимлар билан бирга мисли кўрилмаган ишга жазм этдилар. Даштнинг келажак-макетига разм солсангиз, уни шарқдан ғарбга қараб беш мовий чизиқ кесиб ўтган: машина каналлари кўтарган Сирдарё суви Жиззахга келган Зарафшон сувлари билан қўшилиши керак. Бунинг учун аввал 245 километрлик магистрал канал реконструкция қилиниб, Сирдарё саховати ҳисобига унинг суви кўпайтирилди. Унинг Янгиер шаҳрига яқин чап соҳилида бенaзир насос станцияси қурилди. Бақувват насослар икки ярим километр узунликдаги, диаметри 4,2 метрли қувур орқали сувни 25 метр баландликка чиқариб беради. Лойиҳадаги биринчи мовий лента — зилол сувли машина каналига айланди, биринчи навбат учун танланган участкаларга техника келиб, ер текислаш, тупроқ-зовур қазиш ишлари бошланди, биринчи совхоз посёлкалари пайдо бўлиб, илк ҳосил олинди.

Иккинчи насос канали сувни яна 45 метрга кўтарди. Лекин об-ҳаёт яна ҳам баландга кўтарилиши керак. Уни яна тўрт насос станцияси воситаси билан канальма-канал, босқичма-босқич кўтариб, то тоғ этагидаги икки юз метр баландликдаги ерларни ҳам суғоришга аҳд қилинди. Тўртта насос станциясида ўрнатиладиган 36 та қудратли насос 375 минг киловатт қувват билан ишлай бошлаган сероб воҳанинг сув йўлларида 20 мингта ҳар хил иншоот ишга тушади. Жиззах массивини ўзлаштиришнинг бу дадил лойиҳасини ва бош планини ишлаб чиқишда Москва давлат университети, Бутуниттифоқ гидротехника ва мелиорация илмий-текшириш институти, Докучаев номидаги тупроқшунослик институти, Москва гидромелиорация институти сингари энг илғор илмий муассасаларининг коллективлари қатнашди. Журъатли лойиҳалар техникада ҳам сакрашлар ясашга, ноёб насослар яратилишига, одамларнинг ижодий дадиллигига, масъулиятнинг, умумий савиянинг ва маънавий даражанинг ошишига олиб келди.

АМАЛМИ, КАСБ?

БОШҚАРМА ва унга қарашли трест ҳамда хўжаликлар — 45 минг кишилик коллектив. Икки ярим мингга яқин коммунист, беш мингдан ортиқ комсомол аъзоси унинг зарбдор отрядидир. «Одамлар қўриқ очди, қўриқ одамларни юксалтирди». Леонид Ильич бу ҳикматли гапни айтганида худди жиззахликларни ҳам кўзда тутгандек. Бу ҳақда гап кетганда бошқарманинг бошлиғи Ўриш Мажидов қўшимча қилади:

— Мен аминманки, биз одамларнинг умумий савияси билан бирга техникани ҳам, деҳқончилик маданиятини ҳам кўтардик, деб айта оламиз. Давлат чўлга сарф қилган маблағлар Мирзачўлда дастлабки ўзлаштиришлар бошланганда олти-етти йилда қопланар эди. Ҳозир бақувват хўжаликлар сарф-харажатни тўрт йилдаёқ қайтариб беряпти. Биз Мирзачўл сабоқларига таяниб, бу ерда кўп муаммоларни тез ҳал қиляпмиз. Мен Мирзачўл ва Жиззахдаги халқ жасоратининг туб моҳияти ҳақида кўп ўйлайман. Назаримда, бу — аввало халқларимизнинг қардошларча дўстлиги, интернационал бирлик туйғусига, юксак инсоний фазилатларига бориб боғланади.

Ўриш Ҳамидович чўлқуварларни мақтайди, ўнлаб сафдошларини тилга олади. Доғистондан келган Алимирза Алиев оддий бульдозерчи эди, ҳозир катта участкани бошқаради. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони бўлди. РСФСРдан келган Анатолий Крупский, татаристонлик Мансура Шакуроваларнинг кўксига чўл Олтин Юлдуз тақди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Исломжон Абдуллаев меҳнатининг ўзи бир достон. Лоток ётқизиш бригадасининг монтажчиси Михин ўз ишининг тенгсиз устаси, яна ўғлини ҳам олиб келиб шу касбни ўргатди. Геннадий Бастеев дренаж қувурлари ўрнатишнинг янги усулини ихтиро этиб, СССР ҳукуматининг мукофотини олди. «Зарбдарводстрой» трестининг 18-механизациялашган кўчма колоннаси бошлиғи Блацис Гаврилос эса...

Ўриш аканинг ҳикоясини ёзиб тугатиб бўлмайди. У тилга олган ўнлаб миллат вакиллари билан учрашсангиз, ҳақиқатан ҳам афсонага дуч келгандай бўласиз. Мана, ўша монтажчи Михин ва унинг ўғли. Улар бир сменада 130 тагача лоток ётқизишаркан. Кейинги бир ойда ҳар қайсиси 30 минг сўмлик иш бажарибди! Гоҳо бу рақамларга ишониш ҳам қийин. Лекин шу нарса аниқки, қўриқ жангномаси ажойиб қаҳрамонларни, қаҳрамонлик фазилатларини, буюк одамларни етиштирди. Ана шундай борлиғини чўлга бағишлаган инсонлардан бири яҳудий халқининг фарзанди Алексей Семёнович Купермандир. У ўн беш йил дренаж қурувчи механизациялашган кўчма колоннани бошқарди. Ҳозирги кунда Алексей Семёнович Жиззах даштини ўзлаштиришнинг юраги бўлмиш насос станциялари ва ўнлаб йирик гидроиншоотларни барпо этувчи «Гидрострой» трестининг бошқарувчиси. Трест шу йилнинг иккинчи квартали якуни бўйича СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг кўчма Қизил байроғини олди.

Ўтган йили республикамизда ирригатор ва мелиораторларнинг Бутуниттифоқ кенгаши бўлиб ўтди. Ўшанда кенгаш залига разм солган одам Мирзачўлда етишган ўнлаб машҳур олимларни, Қарши ва Жиззах мактабидан чиққан атоқли ирригатор ва мелиораторларни кўриши мумкин эди. Ўриш Ҳамидович ўзини ҳам мутахассис ва раҳбар сифатида Мирзачўл фарзанди деб ҳисоблайди. Чиндан ҳам у Мирзачўлни тиз чўктирган атоқли чўлқуварлар, Ленин мукофотининг лауреатлари Тўхтамиш Боймиров, Акоп Саркисов, Дмитрий Терсицкийлар тарбиясини кўрган талантли етакчидир. У ўзи инженер. Бу жуда қўл келган. Даштни комплекс ўзлаштиришнинг мураккаб ва масъулиятли ишларига бошчилик қилиш учун ташкилотчилик қобилиятигина кифоя қилмас эди. Бу ишда бошлиқнинг мутахассис, раҳбар ва коммунист инсон сифатидаги фазилатларини бир-биридан ажратиш қийин. Улар бари зарур, бир уйғунликда иш беради.

— Шу ишингиз сиз учун амалми ё касб? — деб сўрадик ундан.

— Билмайман, — деди у.

Бу энг тўғри жавоб эди.

Инженер одамлар ҳақида, уларнинг маънавий ўсиши, тақдири ҳақида гапиради. Қўриқ ерларда одамларнинг муқим туриб қолиб, ҳар тарафлама бой, тўлақонли ҳаёт кечира бошлашини таъминлаш уни астойдил қизиқтиради. Дастлабки йилларда одамларни муқим қолдириш учун кўрилган чоралар унинг учун энди жўн, кулгили туюлади. Яхши муомала қилинар, қулай уй-жой беришга ҳаракат қилинар, қўшимча ойлик тўланар, лекин, барибир, кор қилмас, кўп одамлар кетиб қолар эди.

— «Қийинчиликка чидамади» деган стандарт айбнома бор эди, — дейди Ўриш Мажидов, — аммо кейинроқ тушундикки, бу ҳамма ҳолларда ҳам тўғри бўлавермас экан. «Психологик барьер»ни нима деймиз?...

У мисол билан тушунтиради. Унинг ҳикоя қилишича, қўриқ очишнинг дастлабки пайтлари бу ерда узоқ вақтгача қабристон ҳам бўлмаган. Одамлар вафот этган қарияларни ўз юртларига олиб бориб дафн этишаркан, «бегона жойларда қолиб кетмасин» деб. Энди ундай эмас, ерга тер сингди, меҳнат сингди, ниҳол унди. Ер бегона эмас. Ўзиники. Энди бу ерларга биров тил теккизса, ори келади. Ўзи ундирган боғлар билан фахрланади. Энди муқим қолишнинг маънавий заминлари бор. Боғча, мактаб, шу ерда орттирилган касб, шу ерда туғилган муҳаббат, шу ерда туғилган фарзанд.

— Яхши мутахассис мироблармиздан бири Москвада даволанаётиб вафот этди. Ўлими олдидан «чўлимизга элтиб дафн қилинглар» деб васият қилибди. Васиятини бажо келтирдик.

Албатта, психология билангина иш битмайди. Чўл шароитида меҳнаткашларни моддий рағбатлантириш, турар жой лойиҳаларини иқлимга, турмуш тарзига қараб янада яхшилаш, бой маданий муҳит яратиш бўйича изланишлар тинмай давом эттирилмоқда.

— Янги совхоз посёлкаларининг лойиҳаларини халқ билан бирга муҳокама қиламиз. Ҳозир чўлқуварлар қўшимча ойликдан ҳам кўра, музика мактаблари, бадиий салон, микроклимат ҳақида кўпроқ гапирадиган бўлган, — дейди бошлиқ қувноқ жилмайиб.

Болтиқ бўйидаги баъзи корхоналарда бошлиқларни, маъмурият ва мастерларни тайинлаш эмас, сайлаб қўйиш йўлига ўтишибди. Ҳозир бу ҳақда қизғин баҳслар бўляпти. Кўпчиликнинг фикрига қараганда, сайланган раҳбар оммага яқин, сайлаганлар олдида масъулиятини сезадиганроқ бўлар экан. Фикримизча, агар сайлаш зарур бўлса ҳам бу территориал бошқарманинг коллективи барибир Ўриш Мажидовни сайлар эди. Чунки ҳар ким ўз шодлиги билан ҳам, ўз ташвиши ва қайғуси билан ҳам унинг ҳузурига бориб мадад топишга ўрганиб қолган. Яна Леонид Ильичнинг доно гаплари ёдга тушади: **«Тўлақонли ҳаётни қарор топтириш учун чўл аҳолисига фақат план учунгина қайғуриб қолмай, одамларга яшаш учун керак бўладиган ҳамма нарса учун қайғурадиган кишилар бошчилик қилиши лозим».**

ЕРНИ ТИРИЛТИРИШ

БОШҚАРМА совхозларни барпо этибгина қолмай, бу хўжаликларни то камолга етгунча ўз бағрида парвариш қилади, ўз-ўзини оқлаб, оёққа босганидан кейингина Қишлоқ хўжалиги министрлиги системасига топширади.

Дастлаб топширилган хўжаликлар ҳозир Жиззах даштининг мўл-кўл пахтасини етиштирмоқда.

— Ўтган йилгина олти хўжаликни учирма қилдик, яна уч йирик хўжаликни тайёрлаяпмиз, — деди план-иқтисод бўлимининг бошлиғи Обиджон Фозилов.

— Шунча меҳнат сарф қилиб, ўрганиш бўлиб қолган бой хўжалик, чиройли маконларни бериб юборишга одамнинг кўзи қиймас?... — деб ҳазиллашдик.

— Бу... қиз узатгандек гап, шунинг учун ишлаймиз, — дейди Обиджон. — Жамиятга фойда етказувчи етук фарзанд етиштирамиз. Лекин, биласизки, ота-онанинг фарзанд тақдири учун масъулияти катта.

Дарҳақиқат, буни «Дренажстрой» трестининг иш участкаларидаёқ яққол кўриш мумкин. Қаттиқ шўрланган ерлар текис планлаштирилгандан кейин РН-61 юмшатгич машиналар тупроқни 60 сантиметр чуқурликда юмшатади ва ВР-101 мосламалари четларга бир метр баландликда марза солади. 1—2 гектарлик шундай полларда ярим метр қалинликдаги сув уч ой давомида туради. Бу деҳқончиликдаги оддий ер ювиш эмас. Уни бундай катта майдонларда индустриал усул билангина қилиш мумкин. Деҳқончиликдаги оддий ер ювиш-тупроқни даволашдир. Бу эса — ўлик ерни тирилтириш.

Бу оғир меҳнатдаги одамларнинг кайфиятини ифодалаб «Дренажстрой»нинг шўр ювувчи қурилиш-монтаж бошқармаси бошлиғи Анваржон Тоғаев яна келажак олдидаги масъулият ҳақида гапирди:

— Қўлдан кетгунча — эгасига етгунча, деб бир неча йилдан кейин шўр яна қалқадиган қилиб ювиб бериш ҳам мумкин эди, — деди у. — Лекин буни чўлқуварнинг виждони қабил қилмайди. Мирзачўл сабоқлари ёдимизда.

— Бу ювишдан кейин шўр ҳечқачон қалқмайдими?

— Ҳеч қачон. Лекин бунинг қийинчилиги бизнинг машаққатли меҳнатимиздагина эмас. Сув шўр билан бирга тупроқдаги керакли моддаларни ҳам, демак анча пахтани ҳам олиб кетади, дастлабки йиллари ҳосилдорлик кам бўлади, биз уни аввал ўт-беда экиб тиклаб оламиз. Тупроқ батамом тирилади.

Ҳа, бу ерда тупроқни том маъноси билан тирилтирадилар. Бошқарманинг тупроқшунослик лабораториялари, худди табиблардай, унинг қалбига қулоқ солиб, мелиоратив ҳолатидаги ҳар бир ўзгаришни назорат қилиб турадилар.

Ҳаётга қайтган тупроқ чаноқларга софлигини, меваларга шароатини бера бошлайди. Одамларга қадрли, азиз бўлиб қолади. Ўриш Мажидовнинг психологик тўғоннинг енгиб ўтилиши ҳақидаги гаплари — нақадар чуқур маъноли гаплар!

ЁРҚИН УФҚЛАР

ЖИЗЗАХЛИКЛАРНИНГ фахрланишга ҳақлари бор. Улар республиканинг кенжа областини, Жиззах даштида янги обод водийни барпо этмоқдалар, янги совхоз посёлкалари боғларга бурканмоқда. Бу ишларнинг биринчи навбатидаёқ ярим миллиард сўм сарфланди. Аммо чўлқуварлар қарздор бўлиб қолмайди. Чўл зонаси ҳозирданоқ область пахтасининг ярмидан кўпини бермоқда.

Шу билан бирга, қайноқ меҳнат фонида чўлқуварлар ечилмаган муаммоларни янада аниқроқ кўрмоқдалар. Улар биладиларки, оммавий кўчиб келган кишиларни кутиб олишга ҳаммавақт ҳам имкон бўлмаяпти, янги совхозлар ҳали мавсумий ишчилардан фойдаланишга мажбур бўлаётирлар, муқим яшаб қолиш учун маънавий муҳит яратишда камчиликлар кўп.

— Лекин бизнинг мўлжалимиз — истиқбол! — дейди Жиззах даштида ташкил этилган дастлабки пахтакор районнинг биринчи секретари, таниқли чўлқувар Мустафоқул Умрзоқов. — Даштнинг тўнғич райони бу йил 60 минг тонналик хирмон учун курашмоқда. Бу — кечагина орзу эди. Биз пахтачиликнинг келажагини яратмоқдамиз.

Леонид Ильич Брежневнинг ҳар бир съездимиз мамлакат олдида янги уфқлар очиб беради, деган сўзлари бу ерда, айниқса, серҳикмат туюлди. Чунки бу ерда истиқбол — ҳали қайноқ иш деган сўз. Янги беш йиллик бу ёш область учун бутун бир тарихий давр бўлажак.

Истиқбол, келажак... Бу сўзлар бу ерда жуда конкрет янграйди. Янги воҳа ҳақиқатан ҳам пахтачиликнинг истиқболини яратишга даъват этилган. Пахтачиликнинг келажаги эса индустриал асосдаги хўжаликлардир. Ер тузишдан тортиб, ҳосил йиғишгача ҳамма жараёнлар техникага асосланмоқда. Бошқарма тузишнинг асосий ғояси ҳам шу эди. Ҳозир унинг бутун иш усули индустриал асосдаги рентабель хўжаликлар яратиш, келажакнинг аён нишоналарини намойиш қилишга қаратилган.

Қўриқ очиш — Коммунистик партиянинг буюк ғояси. КПСС XXVI съездини чақириш ҳақидаги хабар бу ердаги барча коллективларда коммунистик бунёдкорликнинг ҳамма жабҳаларида илҳомбахш ижодий меҳнат сари чорлаш, деб қабул қилинди. Бу жанговар кайфият, қувонч ва ифтихор, илҳом ва ташаббус — ҳамма жойда ҳукмрон. Съездга ҳозирлик кунлари коммунистлар ўтилган йўлга сарҳисоб ясаб, ҳали қилиб улгурилмаган ишлар, нуқсонлар, тажриба ва сабоқлар ҳақида ўйлайдилар.

Биз областга шонли меҳнат маракаси — терим фаслининг дастлабки кунларида, янги совхозларда биринчи «оқ олтин» карвонларини узатиш тантаналари пайтида бориб қолдик. Чўлқувар Пахтакор районининг механизаторлари ўз кенгашларида 271 машина пайкал бошида съезд вахтасига шай эканини эълон қилдилар. Бу йил 90 процент пахта машиналарда терилиши керак. Совхозларнинг ҳар бўлимида ҳар куни энг илғор механизатор номига байроқ кўтарилажак!

Қайтишда биз бўлажак Бўстон макетларини яна эсладик. Қўриқ регионининг бўлажак пойтахти 450 гектар ерни эгаллайди. Унинг лойиҳасини «Средазгипроцелинстрой» институтининг мутахассислари тузган. 50 минг аҳоли яшайдиган бу шаҳарнинг композицион марказини кўм-кўк, чиройли, баҳаво микрорайонлар қуршаб туради. Чўлқуварларнинг бу эталон шаҳри ҳам истиқбол рамзидир.

Салом Бўстон, салом келажак!

Жиззах область қўриқ Дўстлик районидаги Мамажон Дадажонов номли совхознинг Хайрулла Шоймардонов бошқарувчилик қилаётган бўлими пахтакорлари «оқ олтин»дан юқори ҳосил етиштирдилар, машина теримини бошлаб юбордилар. Суратда (чапдан ўнгга): Х. Шоймардонов юқори ҳосилли бригада бошлиғи Суюн Чиндалиев билан машиналарда териладиган пахтани кўздан кечиряпти.

К. Жўрақулов фотоси.

АБУ АЛИ ИБН СИНО ТУҒИЛГАН КУННИНГ 1000 ЙИЛЛИГИГА

АСРЛАР ОША УЧРАШУВ

М. Т. Ойбек номидаги Ўзбекистон халқлари тарихи музейида Ўрта Осиёнинг буюк олими ва мутафаккири Абу Али ибн Синонинг 1000 йиллигига бағишланган кўргазма очилди. Экспозицияга қўйилган турли экспонатлар буюк олим ҳаёти ва ижодий фаолияти ҳақида ҳикоя қилади. Улар алломанинг фалсафа, медицина, адабиёт ва бошқа соҳалардаги фаолиятини акс эттиради.

Музейдаги тўртта зал олим юбилейига бағишланган кўргазма учун ажратилган. Бу заллар жуда нафис, сержило. Залларнинг шифтлари, деворлари X асрга хос анъанавий нақшлар билан безатилган. Бу ишларни амалга оширишда халқ амалий санъати усталари жонбозлик кўрсатишди. Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Комилжон Каримов раҳбарлигидаги наққошлар бригадаси, СССР Давлат мукофоти лауреати уста Маҳмуд Усмонов раҳбарлигидаги ганч ўймакорлиги бригадаси аъзоларининг безак ишлари кўзни қувонтиради.

Биринчи залда Ибн Синонинг ҳаётига оид материаллар қўйилган. Замондошлари, шогирдлари ҳамда бошқа олимларининг у ҳақдаги фикрлари келтирилган. Кейинги залда Ибн Синонинг медицинага оид кўпгина асарлари, у ишлатган тиббий асбоб-ускуналар ўрин олган. Кўргазманинг учинчи залида Ибн Синонинг файласуфлик, баркамол олимлик ва шоирлик фаолиятига оид материаллар билан танишиш мумкин.

«Барҳаёт Ибн Сино» деб аталган тўртинчи залга ҳозирги пайтда Ибн Синонинг нашр этилган китоблари, портретлари қўйилган. Аллома ватани — замонавий шаҳарча қиёфасини олган Афшона қишлоғининг манзараси кўпчиликка манзур бўляпти.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси билан академик М. Т. Ойбек номидаги Ўзбекистон халқлари тарихи музейи томонидан ташкил этилган бу кўргазма томошабинларда яхши таассурот қолдирмоқда.

Ш. МИРҲАБИБОВ.

МИЖОЗ — СОҒЛИК КЎЗГУСИ

Хилт, мижоз Шарқ халқлари табобатига бамисоли ҳикмат сифатида сингиб кетган. Кексаларимиз ҳанүз мижоз тушунчасига амал қиладилар.

Медицина тарихидан маълумки, юнон, араб, хинд, форс тиббиёти бир-бирини бойитиб, тўлдириб, равнақ топган. Тиббиётнинг алифбеси сифатида аввало хаво, сув, олов ва ерга эътибор беришган: булар инсон танасидаги бирор холат, аъзо ёки тўқимага таққосланган ва «хилт» деб аталган.

Хитой тиббиётида булардан ташқари яна бир тушунча мавжуд эди: бадан ҳолати эркакларчами ёки аёлларчами? Эркакларча ҳолат — қўзғалувчан ҳамда ҳаракатга мойил бўлган, аёлларча ҳолатда аксинча, ётағонлик, яъни сустлик ҳукм сурган. Ибн Сино ҳам эркак «иссиқ» ва «қуруқ» мижоз, аёл эса «совуқ» ва «суюқ» мижозга эга эканлигини аниқлаган эди.

Баданда хилт, яъни қон, лимфа, сафро мужассам ва бир-бирига тенг бўлса (изонемия), кишининг соғлиғи яхшиланган. Ибн Сино буни соғлом танда барча жараёнлар дуруст ва тўла-тўкис кечади, деб изоҳлайди. Агар уларнинг мувозанати бузилса, киши соғлиғини йўқотган бўлади. Ҳакимлар унинг иссиқлиги ёки совуқлиги ошиб кетибди, деб билганлар. Масалан, тили караш, лаблари қизил ва ковжираган, боши оғриб, бетига қон тепиб турган кишининг иссиқлиги ошиб кетибди ёки рангсиз, томири суст, кўнгли айниб, кусишга мойил кишининг совуқлиги ошиб кетибди, деб ҳисобланади.

Шунингдек, бадан қуруқ ёки хўл бўлади. Баъзи вақтларда бир йўла бир неча хилт бош кўтариб қолиши мумкин: иссиқ ва қуруқ, иссиқ ва хўл, совуқ ва қуруқ, совуқ ва хўл. Шу тарика ҳаммаси бўлиб, асосан саккиз хил мижоз аниқланган. Ибн Синонинг айтишича, бундан ташқари ҳар бир кишининг ўзига хос мижозга эга, бир-бирига ўхшаган мижоз камдан-кам учрайди ёки бўлмайди.

Иссиқлиги ошганда совуқлик ато этувчи дорилар (лимон, апельсин) билан даволанса, совуқлиги ошганда, аксинча, иссиқлик ато этувчи майиз, асал, бодом, ёнғоқ каби омиллар асқотган. Совуқ ва қуруқ баданга шафтоли, иссиқ ва хўл баданга кашнич, ялпиз тавсия этилган.

Маълумки, тўқималар, аъзолар ҳам турли ҳаракатга ва намликка эгадирлар. Ибн Сино «иссиқ» аъзолар деб аввало юрак, қон, жигар, ўпка, мушак, талоқ, буйрак, шох томир, кўк томир ва терини (кафтни) тилга олади. Шиллиқ, ички ёғ (мой), соч, суяк, тоғай, чандир, асаб ва терини «совуқ» аъзолар деб билади. Масалан, оёқлар совуқроқ бўлса уларни иссиқроқ тутишга тўғри келади. Бош иссиқ бўлса, уни совуқроқ сақлаш лозим. Шунинг учун ҳам оёғингни иссиқда, бошингни совуқда сақла, деб бежиз айтмаганлар. Бинобарин, аллома айтганидек, баъзи аъзолар иссиқроқ бўлса, баъзилари совуқроқ, бир хиллари қуруқроқ, бошқалари эса намроқдир. Ибн Сино ҳар бир жуссага мувофиқ ва муносиб овқат борлигини айтади, лекин тамом нечоғлик лаззатли бўлмасин, уни меъёридан ошириб танаввул қилиш ярамаслигини қайта-қайта уқдиради.

Мижозни ўзгартириш мумкин. Ёқмаган овқатни ёки дорилик хусусиятига эга таомни оз-оздан истеъмол этиб, унга ўрганса бўлади. Шу мақсадда «лаванглик ва бўшангликда ҳаммомда буғланиш жоиздир», дейди аллома. «Бироқ ҳар нарсанинг ўлчови бўлганидек, — деб давом этади у, — ҳаммомда ювинишнинг ҳам меъёри бор, албатта». Бугина эмас, уйқунинг ҳам мижозга, қолаверса, саломатликка узвий алоқаси бор.

Қадимги ҳакимлар «Одам мижози соғлиқнинг кўзгусидир», деб бекорга айтмаганлар. Мижоз кишининг ёшига, руҳиятига, еб-ичишига ва ҳатто фаслларга қараб ўзгариб туради. Гўдак сут мижоздир. Сут хилтларни бир маромда тартибга солиб туради.

Ибн Синонинг фикрича ёшларда (30 ёшгача) ва балоғатга етганда (40 ёшгача) «иссиқ» ва «суюқ» мижоз устун туради. Кексаларнинг (60 ёшдан ошгандан сўнг) аксинча «қуруқ»лиги ва «совуқ»лиги ошган бўлади. Дарҳақиқат, кекса баданда сув миқдори (65 процентгача) камайган бўлади. Бинобарин, унинг мижозига суюқ, иссиқ овқат тўғри келади, сутли таомларни талаб қилади. Ёшлик бир марта, гўдаклик икки марта келади, деб бекорга айтмаганлар.

Кайфияти бузилган киши олатда овқат талаб қилмайди, танламайди ҳам. Бу ҳолат давом этаверса, киши руҳий касаллик ва витаминлар етишмаслигидан келиб чиқадиган дардга чалинади. Бир куни Ибн Синога худди шунақа дардга чалинган бемор дуч келган. Бемор: «Мен ҳўкизман, мени сўйинглар», деяверган. Беморнинг қариндош-уруғлари Ибн Синога аҳволни тушунтиришганлар. Аллома «ҳўкиз»нинг олдига қассоб қиёфасида келиб, қани сўйиладиган ҳўкизинглар, деб бақирган. Бемор ҳўкиз «менман» деб Ибн Синонинг истиқболига чопиб чиққан. Ҳўкизимиз семиз демабмидинглар, бу жуда озғин-ку, буни ҳозир сўймайман, пича семирсин, — деган Ибн Сино шунда.

Хуллас, ўзига хос бу психотерапиядан сўнг «ҳўкиз» овқатталаб бўлади, оз-оздан семириб, жисмонан ва руҳан ўзига келади, яъни организмда хилтлар мувозанати баравварлашади.

Одам гоҳ хуш, гоҳ нохуш, дейдилар. Фасл ўзгариши билан ҳам одам ўзини ўзгача сезади. Ибн Синонинг фикрича, бу баданда хилтнинг ўзгаришидандир. Илмий тиббиётда хилт, мижоз айрим касалликлар белгиси бўлиб, у аслида парҳез (диета) деган тушунчага анча яқиндир.

З. ЭГАМБЕРДИЕВ,
З. ЭГАМБЕРДИЕВА,
медицина фанлари кандидатлари.

Сурхондарё области. Жарқўрғон районидаги Ҳамид Олимжон номли совхозда тузилган тўртта маиший хизмат кўрсатиш звеноси пахта териш отрядларида фаол ишламоқда. Звено аъзолари механизаторларнинг дала шийпонида кўнгилли дам олишлари учун намунали хизмат кўрсатмоқдалар. Суратда: дала шийпонида дам олиш пайти.

И. Хўжаев фотоси, (ЎзТАГ).

САНЪАТ

ЯНГИ МАВСУМ ПРЕМЬЕРАСИ

Ҳар йилги симфоник музика мавсуми маданиятимизда қувончли воқеа сифатида кутиб олинади. Чунки, янги мавсумда ўз концертлари билан чиқадиган коллективлар, оркестрлар ва хонандалар ўзига хос бу маданият байрамига янги репертуар билан келадилар. Жаҳон ва совет музика санъатининг энг яхши намуналарига мурожаат қилинган бўлади. Айни вақтда мавсум томошабинларга, хусусан, музика ихлосмандларига янги-янги ижрочиларни таништиради.

Бу йилги мавсум ҳам Ўзбекистон ССР халқ артисти Зоҳид Ҳақназаров раҳбарлигидаги республикада хизмат кўрсатган симфоник оркестрнинг концерти билан бошланди. Мавсумнинг худди шу коллектив музика ва қўшиқлари билан бошланиши бежиз эмас, албатта. Оркестр мана бир неча йилдирки, жаҳон классик музикаси ва совет санъаткорларининг энг яхши асарларини бирдай юксак савияда ижро этиб келмоқда. Унинг ўзига хос ижрочилик маданияти, услуби ва жарангдор овози бор. Оркестрга Зоҳид Ҳақназаров моҳирлик билан дирижёрлик қилаётир.

Биринчи концерт программасида дастлаб буюк композитор Л. Бетховеннинг ўлмас асарлари янгради. Айниқса, унинг Еттинчи симфонияси ўзига хос маҳорат ва катта иштиёқ билан ижро этилди. Залга ташриф буюрган санъат мухлислари бу машҳур асар тароналарини олқишлар билан кутиб олдилар. Концертнинг иккинчи қисмида эса ёш ўзбек композитори Мирсодиқ Тожиевнинг Тўққизинчи симфонияси ижро этилди. Маълумки, бу асар ўзбек халқ музика оҳангларини ўзида оригинал уйғунлаштирган. Уни тинглаган киши беихтиёр замон ва даврнинг энг эзгу туйғулари ҳақида хаёл суради.

Концерт сўнгида яна Л. Бетховеннинг асарлари янгради. Уларни Москва Давлат консерваториясининг профессори РСФСРда хизмат кўрсатган артист пианиночи Татьяна Николаева ижро этди.

Б. МУҲАМЕДОВА,
музикашунос.

УЗУМ ВА МЕВА МЎЛ

Денов районидаги «Шакарқамиш» совхози боғларида соҳибкорларнинг қўли-қўлига тегмайди. Улар етиштирган узум ва мева ҳосилининг бирор граммини ҳам нобуд қилмай йиғиштириб олиш учун съездолди социалистик мусобақасини авж олдирмоқдалар.

Совхоз боғбонлари кунни кеча катта муваффақиятни қўлга киритдилар. Давлатга пландаги 3150 тонна ўрнига 3700 тонна узум сотилди. Тайёрлов пункти 200 тонна ўрнига 216 тонна олма қабул қилиб олди.

Соҳибкорлар айни кунларда боғлардаги ҳосилни йиғиб-териб олишни кучайтирмоқдалар. Ҳар гектар боғдан 120 ўрнига 140 центнердан узум олишга эришган Зиёдилла Эшлонов, Норқобил Хўжамбердиев, Йўлчи Жумаев каби боғбонлар шу кунларда мажбурият ҳисобига узум тайёрламоқдалар.

Совхоз боғбонлари мамлакатимизнинг турли районларига вагонлар ва самолётларда кўплаб мева ҳамда узум жўнатдилар. Яна жўнатишга 200 тонна узум, 50 тонна олма тайёрланди.

З. МАМАЖОНОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

ОҚИБАТ

Маҳкам ака билан Маърифатхонларнинг турмуш қурганига 45 йилдан ошиб кетди. Бу давр ичида қанча сувлар оқиб ўтмади дейсиз. Трамвай ҳайдовчи Маҳкам Зоидов Улуғ Ватан уруши бошланиши биланоқ ўз ўрнини Ватан тақдири ҳал этилаётган жанг майдонида деб билди. Маърифатхон қўлида уч яшар қизалоғи Раҳимахон билан ёстиқдошини тунлари мижжа қоқмай беш йилдан зиёд кутди.

Энди жангчининг тақдирини эшитинг. Маҳкам эл-юрт ҳимоячилари қатори Украина, Белоруссия, Болтиқбўйи республикаларини душмандан халос қилишда жонбозлик кўрсатди. Эстониянинг Ляске станциясидаги жангларда оғир ярадор бўлиб, госпиталда қолиб кетди. Жароҳат оғир бўлганлигидан уни шу ерда енгил иш билан таъминлашди. Аммо киндик қони тўкилган юрти, қизалоғи ва рафиқаси сира кўзи олдидан кетмасди. Юрт соғинчи уни 1947 йил ёзида Тошкентга етаклаб келди. Аммо она юрти — олтин бешигида беармон яшаш унга насиб этмади. Уруш жароҳатлари иқлими салқин жойларга боришнинг тақозо этди.

Маҳкам орадан бир йил ўтар-ўтмай Маърифатхонга мактуб йўллади. Унда мажруҳ эрнинг қалб туғёнлари битилганди. Маърифатхон нима қилсин? Борай деса, эндигина кўзи ёриб, кўчқордай ўғил кўрган. Аёл боши билан боришнинг ўзи бўладими. Аламини кўз ёшидан олиб, севикли ёридан қолган ёдгорлик — фарзандларини оқ ювиб-оқ таради. Нон комбинатига ишга кириб, оила тебратди.

Ҳозир Маърифатхон катта оиланинг нуроний онахони. Раҳимахон қизидан бешта набираси бор. Ўғли Абдукарим сув иншоотлари қурилиши техникумини битириб чиқиб прораблик қилди. Ҳозир шаҳардаги электр буюмлари ишлаб чиқариш заводида директор ўринбосари бўлиб ишлаяпти. Оиланинг ҳеч нарсадан камчилиги йўқ. Фақат падари бузруквор ва унинг доно маслаҳатлари етишмас, бу кемтикнинг ўрнини ҳеч нима босмасди. Бир куни оила аъзолари ўзаро маслаҳатлашиб, ота дийдорини кўрмаган фарзандни Эстонияга юборишга қарор қилишди. Суриштирса излаган топилади, дейишади. Болтиқбўйи республикасининг «Воробло» совхозида истиқомат қилаётган экан.

Ниҳоят 32 йиллик ҳижрондан кейин хонадон яна гавжум бўлиб қолди. Аммо уруш жароҳати ўзини сездирди. Сиҳат-саломатлигидан айрилган Маҳкамбой ота уч йил оила бағрида яшагач, оламдан кўз юмди.

Биз бу мунгли, айни пайтда ибратли ҳикоятни шу боисдан сўзлаб беришга жазм этдикки, ҳали орамизда ота-оналик, фарзандлик бурчини ўтамайдиган нонкўрлар ҳам учраб туради. Бу ҳикоятга ҳатто ота дийдорини кўрмаган фарзанднинг ўз бурчини қандай адо этгани нақл этилди. Бинобарин, баъзи фарзандлар буни ўқиб кўриб дўпписини олиб қўйиб ўз қилмишларини ўйлаб кўришар деган умиддаман.

А. НАБИХЎЖАЕВ,
республикада хизмат кўрсатган маданият ходими, шахсий пенсионер.

СПОРТ

МЕРГАНЛИК:

ТОШКЕНТДА ХАЛҚАРО МУСОБАҚА

Эртага мерганлик бўйича халқаро мусобақа бошланади.

Нишонга олиш усталарининг халқаро мусобақаси Ўзбекистонда биринчи марта ўтказилмоқда. Бунинг боиси, республикамизда спортнинг мерганлик тури кейинги йилларда бирмунча оммавийлашди. Маҳоратли спортчилар сафи кенгайди. Чунончи, Москва Олимпиадасида хандақ стендига отиш бўйича тошкентлик Рустам Ямбулатов кўксига кумуш медаль тақишга эришди. Олимпиада совриндорининг издошларидан А. Томашевский, Ю. Капилов, Л. Лазарев ва О. Лаптевлар ҳамда доира стендига отиш бўйича А. Амелин билан Ю. Поповлар мухлислар эътиборини қозонмоқдалар.

Чирчиқ яқинидаги махсус мерганлик тирида бошланадиган халқаро мусобақа «Дўстлик ва қардошлик» соврини учун ўтказилади. Мусобақада ГДР, Венгрия, СССР ва Ўзбекистон терма командалари иштирок этади. Ўзбекистон ДОСААФ Марказий Комитети халқаро мусобақанинг ташкилий жиҳатдан намунали ўтиши учун алоҳида эътибор қилмоқда.

ФИГУРАЛИ УЧИШ:

НАФОСАТ КЎРИГИ

Бугун «Юбилей» спорт саройида «Тошкент конькиси-80» соврини учун Бутуниттифоқ анъанавий VIII турнири бошланади.

Бу сафарги мусобақада Минск, Қарағанда, Первоуральск, Пенза, Оренбург, Красноярск ва Харьков шаҳарларининг юздан ортик фигурачиси иштирок этади. Муз устида нафосатли ҳаракатлар баҳсида Тошкент фигурали учиш мактабининг талабаларидан Р. Ваҳобова, А. Босенко, спорт рақсида Е. Варановская билан Р. Собитов, В. Баратова билан А. Бик, Г. Грибанова билан А. Пашин, О. Московскича билан М. Сатторов ва бошқалар иштирок этадилар. Бутуниттифоқ турнирига ташкилий ва тадбирий жиҳатдан пухта ҳозирлик кўрилди.

БЕЛЛАШУВЛАР. ТЎПЛАР, ОЧКОЛАР

● **ДЗЮ-ДО.** Бухарестда динамочи полвонлар ўртасида халқаро турнир мусобақалари ўтказилди. Совет терма командаси составида иштирок этган тошкентлик М. Дадахўжаев 75 килограмм вазнли полвонлар орасида биринчи ўринни эгаллади.

● **САМБО.** Бухорода Совет Иттифоқи Қаҳрамони Нарзи Ражабов хотираси соврини учун ўтказилган Бутуниттифоқ турнирида 270 нафар полвон ўзаро беллашди. Вазнларига кўра Бухородан Б. Рўзиев, Д. Турсунов, С. Наврўзов, Б. Худойбердиев, Р. Ғуломов, тошкентлик А. Зверев билан С. Пўлатов, тбилисилик Кацнашвили, самарқандлик Р. Ғуломов ва зарафшонлик Д. Кучмайлар ғолиблик супасининг юқори поғонасига кўтарилдилар.

Редактор ўринбосари
Б. ЮСУПОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

С. ОРЖОНИКИДЗЕ НОМИДАГИ БУХОРО ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
1980—1981 ўқув йили учун
ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА
ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда ўқиш учун
рус тили ва адабиёти (миллий группа), педагогика ва бошланғич таълим методикаси, физика, умумий техника ва меҳнат, умумий техника фанлари ва қўшимча физика ихтисоси билан, математика, математика — физика, химия ва биология, биология ва қишлоқ хўжалик асослари, чизмачилик ва рассомлик, жисмоний тарбия ва бошланғич ҳарбий таълим мутахассисликлари бўйича

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тайёрлов бўлимига ўрта мактабни тугатиб, камида бир йиллик ва ундан ортиқ узлуксиз иш стажига эга бўлган, кундузги ўрта мактабни ёки ўрта махсус билим юртини тугатгандан кейин, иш жойидан ва ҳарбий қисмдан йўлланма ва мутахассислик бўйича синаш суҳбатидан ўтган колхоз, совхоз, завод, фабрика, саноат, қурилиш, алоқа ва транспорт ташкилотлари ишчиси, шунингдек Совет Армияси сафидан ҳарбий хизматни тугатиб йўлланма билан келган ва характеристикаси бўлган шахслар қабул қилинади.

Тайёрлов бўлимининг битириш имтиҳонларини муваффақиятли якунлаганлар Бухоро, Самарқанд, Хоразм давлат педагогика институтларидаги тегишли факультетларнинг биринчи курсига кириш имтиҳонларисиз қабул қилинадилар.

Тингловчилар 40 сўм стипендия ва ётоқхона билан таъминланадилар.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: институт ректори номига ёзилган ариза, иш жойидан ва ҳарбий қисмдан йўлланма (ташкилотнинг гербли муҳри ва штампи билан), характеристика (уч имзоли: корхона бошлиғи, партия ташкилоти секретари, маҳаллий комитети ва берилган муддати кўрсатилиши шарт), ўрта мактабни тугатганлиги ҳақидаги аттестат ёки махсус ўрта билим юртини тамомлаганлиги тўғрисидаги дипломнинг асл нусхаси, 3x4 см. ҳажмдаги 8 та фотосурат, меҳнат дафтарчасидан кўчирма (корхона ёки ташкилот раҳбарининг имзоси ва ўша ташкилот гербли муҳри ва штампи, соғлиғи ҳақида справка (286-форма).

Ўқиш муддати 8 ой (1 декабрдан 1 августгача).

Эслатма: тайёрлов бўлимига иш стажи бўлса ҳам 1980 ўқув йилида ўрта мактабнинг кундузги бўлимини тугатганлар қабул қилинмайди. Жисмоний тарбия ва бошланғич ҳарбий таълим мутахассислигига фақат Совет Армияси сафидан хизматни ўтаб қайтганлар қабул қилинади.

Ҳужжатлар 1 октябрдан 10 ноябргача ҳар куни соат 8.00 дан 17.00 гача Бухоро, Самарқанд, Хоразм давлат педагогика институтларида қабул қилинади.

Ҳужжат топширувчилар паспорт, комсомол билети ва меҳнат дафтарчасини кўрсатишлари шарт.

Танлаган мутахассислиги бўйича кирувчилар билан суҳбат 11 ноябрдан 20 ноябргача Бухоро давлат педагогика институтида ўтказилади.

Тайёрлов бўлимига кирувчилар қуйидаги фанлардан суҳбатдан ўтадилар:

рус филологияси мутахассислигига — рус тили, рус адабиётидан;

педагогика ва бошланғич таълим методикаси факультетига — ўзбек тили, ўзбек адабиётидан;

физика, умумий техника ва меҳнат, умумий техника ва меҳнат (қўшимча физика), **математика, математика-физика мутахассисликларига — математика, физикадан;**

химия ва биология, биология ва қишлоқ хўжалиги асослари мутахассислигига — биология, химиядан;

чизмачилик ва расм мутахассислигига — чизмачилик, расмдан;

жисмоний тарбия ва бошланғич ҳарбий таълим мутахассислигига — мутахассислик бўйича, биологиядан.

Тайёрлов бўлимига ва тингловчилар сафига қабул қилиш 20 ноябрдан 25 ноябргача ўтказилади.

Машғулотлар 1 декабрдан бошланади.

Қабул билан боғлиқ барча масалалар бўйича қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Бухоро шаҳри, К. Маркс кўчаси, 5-уй, институт тайёрлов бўлими (4, 6, 8, 12-автобусларнинг «Профессорлар уйи» бекати). Телефон: 4-29-90.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 19/IX да **Кўрмайин босдим тиконни,** 20/IX да **Келинлар қўзғолони.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 18/IX да **Чоллар ва кампирлар,** 19/IX да **Она қизим,** 20/IX да **Тўйдан олдин томоша.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/IX да **Отасининг қизи,** 19/IX да **Можаро,** 20/IX да **Отасининг қизи.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«КУЛГИ КЕЧАСИ». «Интерцирк-80» иштирок этади** (19.30).

М. УЛУҒБЕК НОМЛИ САМАРҚАНД ДАВЛАТ АРХИТЕКТУРА-ҚУРИЛИШ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари: архитектура назарияси ва тарихи, архитектуравий лойиҳалаш, инженерлик геодезияси, кечки-сиртқи бўлимда олий математика, қурилиш механикаси, чизма геометрия, қурилиш физикаси, материаллар қаршилиги (фан доктори, профессор, доцент, фан кандидати, катта ўқитувчи);

кафедра доценти: қурилиш материаллари;

кафедра катта ўқитувчилари: қурилиш ишлаб чиқаришини планлаштириш ва ташкил этиш (2 ўрин), инженерлик геодезияси, архитектуравий лойиҳалаш.

КОНКУРС МУДДАТИ — 1 октябргача.

Ректор номига ёзилган ариза ва ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Самарқанд шаҳри-47, Лолазор кўчаси, 70-уй. Телефон 3-20-25.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
19 СЕНТЯБРЬ СОАТ 19.00 ДА
СССР биринчилиги учун олий лиганинг
«ПАХТАКОР» (Тошкент) — «ЧЕРНОМОРЕЦ» (Одесса)
командалари ўртасида
ФУТБОЛ

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
19 СЕНТЯБРДАН БОШЛАБ
ФАҚАТ ЎН КУН
«КУЛГИ КЕЧАСИ»
(2 бўлимда)

ПРОГРАММАДА: янги клоунадалар, репризлар, интермедиялар, миниатюралар, пародиялар.

Москва, Ленинград ва Одесса шаҳарларининг 13 та масхарабози қатнашади.

«ИНТЕРЦИРК-80» иштирок этади.

Билетлар сотилмоқда.

ИСТЕЪМОЛЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!
Ўзбекистон ССР «Госснаби»нинг
«ТАШМЕТАЛЛОСНАБ» КОРХОНАСИ
1 ОКТЯБРДАН 15 ОКТЯБРГАЧА
ЙИЛЛИК ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ ЎТКАЗАДИ

Тошкент Давлат медицина институти ректорати, партия комитети, маҳаллий комитети ва фалсафа кафедраси коллективи доцент А. Х. Ҳамроевга акаси

Шукур ҲАМРОЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН
МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Горнчилар қаерласиз! 10.35 — Эдвин Друд сири. Телеспектакль. 2-серия. 12.05 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Сибирь ва Узоқ Шарқ бўйлаб. 16.00 — А. Н. Островский ҳаёти. 17.00 — Қувноқ стартлар. 17.45 — Тарих саҳифалари. 18.30 — Экран дўстларни чорлайди. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Инсон ва қонун. 20.00 — Эдвин Друд сири. Телеспектакль, 3-серия. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол. Европа чемпионлари кубоги. «Женессэш» (Люксембург) — «Спартак» (М). 22.10 — Абу Али ибн Сино туғилган куннинг 1000 йиллигига бағишланган пойтахт жамоатчилигининг тантанали йиғилиши ва концерт. Танаффусда Дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I

11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — Болалар учун кўрсатув. 12.30 — Зоология. 13.00 — Шеърият дафтаридан. 13.20 — Абу Али ибн Сино. Телетеатр. 18.20 — Мультфильм. 18.40 — Ёшлик. 19.10 — КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олайлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Музикали фильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ф. Мамадалиев куйлайди. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол. Европа чемпионлари кубоги. «Женесэш» (Люксембург) — «Спартак» (М). 22.10 — Абу Али ибн Сино туғилган куннинг 1000 йиллигига бағишланган пойтахт жамоатчилигининг тантанали йиғилиши ва концерт.

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Ўқитувчи экрани. 20.55 — Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. 21.25 — Концерт. 22.10 — Йўлдаги курашлар. Бадиий фильм, 1-серия.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Концерт. 9.30 — Халқ талантлари ижро этади. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Чорвадорлар съездолди вахтасида. 13.30 — В. Толкунова ва Г. Белов куйлайди. 14.00 — «Муборак» истиқболи. 18.30 — Пахтакорлар хизматида. 18.40 — Ёшлик. 19.45 — Эстрада миниатюралари. 20.25 — Совет Армияси жангчилари учун концерт. 20.50 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.00 — Ёзувчиларнинг Хоразмдаги учрашувлари. 21.20 — Чорвадорлар учун концерт. 22.10 — Москва. Абу Али ибн Сино туғилган куннинг 1000 йиллигига бағишланган пойтахт жамоатчилигининг тантанали йиғилиши ва концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси. 700000, Тошкент—П. Ленин кўчаси 41.

ТЕЛЕФОНЛАР редактор — 33-65-45, 32-53-04, редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05, масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05, секретариат — 33-72-83, 32-53-06; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70, халқаро ҳаёт — 32-54-14, саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20; 32-54-18, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13, иллюстрация — 32-57-22, коммунистик тарбия — 32-54-29, стенографистка — 33-73-43, 32-54-05, жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20, Самарқанд — 5-19-71; Сирдарё — 2-05-27, Сурхондарё — 3-92-36, Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84, Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.